

3^ο Γ.Ε.Λ. ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2012-2013

ΘΕΜΑ: «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ»

Ομάδα α΄: Παπαβασιλείου Ιωάννα, Σταυράκη Ασπασία, Τογκαλίδου
Μαρία, Χηράκη Ελένη,

Ομάδα β΄: Πήλιου Χαρά, Φωτεινή Τουτουτζιάν, Σακαλή Ογκιούν,
Χαλήλ Χακάν,

Ομάδα γ΄: Τούρνογλου Γιώργος, Σταυρίδης Τάσος, Αρμεντζίδης
Παναγιώτης, Μανίτσας Πολύδωρος,

Ομάδα δ΄: Σερμπέζη Όλγα, Μεριτσίδου Γεωργία, Πετράς Γιάννης,
Μιχάλογλου Σταυρούλα.

Εποπτεύουσα Καθηγήτρια: Μπούζγα Τριανταφυλλιά

Περιεχόμενα	
Εισαγωγή	3
Θέμα : Οικονομική ανισότητα γενικά.....	5
Υπόθεμα 1: Ορισμός και μορφές της φτώχειας	5
Υπόθεμα 2 : Τα αίτια της φτώχειας	9
Υπόθεμα: 3: Οι συνέπειες της φτώχειας.....	15
Υπόθεμα 4 : Η φτώχεια στην Ελλάδα- Ιστορική αναδρομή.....	18
Υπόθεμα 5: Η φτώχεια στην Κομοτηνή.....	22
Θέμα: Φτώχεια και λογοτεχνία.....	27
Εισαγωγή.....	27
Υπόθεμα 1: «Ο Ζητιάνος».....	28
Υπόθεμα 2:«Εις Αθηναίος Χρυσοθήρ»	32
Θέμα: Η φτώχεια στον κινηματογράφο	37
Εισαγωγή.....	37
Υπόθεμα 1 : Slum dog Millionaire.....	38
Υπόθεμα 2: Oliver Twist	41
Θέμα: Κοινωνική αλληλεγγύη και εθελοντισμός ως αντίδοτο στη φτώχεια.....	43
Εισαγωγή.....	43
Υπόθεμα 1: Η ιστορία και η έννοια του εθελοντισμού.....	44
Υπόθεμα 2 : Μη κυβερνητικές οργανώσεις.....	46
Υπόθεμα 3 : Εθελοντισμός στην Ελλάδα	52
Υπόθεμα 4: Εθελοντισμός στην Κομοτηνή.....	55
Βιβλιογραφία -Πηγές διαδικτύου.....	59

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη συγκεκριμένη ερευνητική εργασία μια ομάδα μαθητών της Α΄ Λυκείου επιχείρησε να προσεγγίσει κάποιες διαστάσεις του θέματος της κοινωνικής ανισότητας. Το συγκεκριμένο θέμα επιλέχθηκε καθώς είναι ιδιαίτερα επίκαιρο στις μέρες μας στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης αλλά και διαχρονικό φαινόμενο το οποίο εμφανίζεται σε όλες τις κοινωνίες. Η γνώση σχετικά με αυτό θεωρήθηκε ότι θα μας βοηθούσε να κατανοήσουμε τις συνιστώσες του προβλήματος και να μας κάνει ίσως καλύτερους και πιο ευαισθητοποιημένους πολίτες Έτσι αποφασίσαμε να χωριστούμε σε ομάδες και να ασχοληθούμε με διαφορετική διάστασή του η καθεμιά και να ορίσουμε υποθέματα .

Στην πρώτη μας συνάντηση καταλήξαμε στα επιμέρους θέματα και υποθέματα. Η πρώτη ομάδα διαπραγματεύτηκε τη φτώχεια γενικότερα, ως ένα κοινωνικό πρόβλημα και χρειάστηκε να προσδιορίσει τις μορφές με τις οποίες εμφανίζεται, τα αίτια, τις συνέπειες, αλλά και τις διαστάσεις που παίρνει στη χώρα και την πόλη μας. Η δεύτερη ομάδα διερεύνησε τον τρόπο που η φτώχεια αποδίδεται στη λογοτεχνία και συγκεκριμένα τη θέση της στα δύο διηγήματα «Ο ζητιάνος» του Ανδρέα Καρκαβίτσα και «Εις Αθηναίος χρυσοθήρ» του Μητσάκη. Η τρίτη ομάδα εξέτασε τον θέμα στην κινηματογραφική του απόδοση στις ταινίες «Όλιβερ Τουίστ» και «Slumdog Millionaire». Τέλος η τέταρτη ομάδα ασχολήθηκε με τον εθελοντισμό και την κοινωνική αλληλεγγύη ως τρόπους αντιμετώπισης του κοινωνικού αυτού προβλήματος.

Όσον αφορά τον τρόπο που εργαστήκαμε για τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών έγινε εκτεταμένη χρήση όχι μόνο του διαδικτύου, αλλά και στοιχείων από άλλες πηγές όπως σχετική βιβλιογραφία , τηλεοπτικά ντοκυμαντέρ, αποτελέσματα έρευνών της Εθνικής Στατικής Υπηρεσίας. Επίσης αξιοποιήσαμε την παρουσίαση και τις απαντήσεις σε ερωτήματα της εθελόντριας καθηγήτριας πληροφορικής των παιδικών χωριών SOS.Ακόμη όσον αφορά τη φτώχεια στην πόλη μας χρήσιμα φάνηκαν τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τα ερωτηματολόγια τα οποία συμπλήρωσαν συμπολίτες μας, διαφόρων ηλικιών και κοινωνικών ομάδων. Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την εθελόντρια καθηγήτρια πληροφορικής κ. Εριφύλη

Αβραμίδου, που μας ενημέρωσε γενικότερα για τις δράσεις των ΜΚΟ και τα Παιδικά χωριά SOS, προκειμένου να εξαλείψουν κοινωνικά προβλήματα όπως η φτώχεια.

Θέμα: «Οικονομική ανισότητα: Μια γενική προσέγγιση του θέματος»
Ομάδα α΄: Χηράκη Ελένη, Παπαβασιλείου Ιωάννα, Σταυράκη Ασπασία,
Τογκαλίδου Μαρία

Υπόθεμα 1: Ορισμός και μορφές της φτώχειας

Χηράκη Ελένη

Ένα κοινωνικό πρόβλημα που μαστίζει όχι μόνο την ελληνική κοινωνία, αλλά και την παγκόσμια κοινότητα είναι το φαινόμενο της οικονομικής ανισότητας. Στο πρώτο υπόθεμα της έρευνας αυτής θα παρουσιαστεί ο ορισμός καθώς και κάθε μορφή της. Επιπλέον θα ασχοληθούμε με διάφορους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος σε χώρες που πριν λίγα χρόνια παρατηρήθηκε η έξαρσή της.

Αν και αρκετοί άνθρωποι έχουν βιώσει ή βιώνουν τη φτώχεια είναι μία έννοια που δύσκολα ορίζεται. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώντας τον όρο οικονομική ανισότητα αναφερόμαστε στην οικονομική κατάσταση κατά την οποία η έλλειψη οικονομικών πόρων εμποδίζει την ικανοποίηση των βασικών ανθρώπινων αναγκών. Το επίπεδο των βασικών αναγκών, το οποίο ορίζει το κατώφλι της φτώχειας ποικίλει από χώρα σε χώρα. Το όριο αυτό είναι ένα καθορισμένο ποσό χρημάτων και εξαρτάται άμεσα από τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους μιας χώρας ανά άτομο.

Απόλυτη φτώχεια

Σχετική φτώχεια

Το πρόβλημα της κοινωνικής ανισότητας παρουσιάζει δυο μορφές την απόλυτη και τη σχετική φτώχεια. Σε κατάσταση απόλυτης φτώχειας ορίζεται ένα μέρος του πληθυσμού, το οποίο επιβιώνει με λιγότερο από ένα καθορισμένο ποσό δολαρίων, που ανέρχεται συνήθως στο ένα δολάριο. Το πενιχρό αυτό ημερήσιο εισόδημα ούτε ικανοποιεί τις ανάγκες σίτισης, πόσο μάλλον αυτές της ένδυσης και της στέγασης. Στον αντίποδα, το ποσοστό των

ατόμων μιας χώρας που βιώνουν τη σχετική φτώχεια έχουν το επαρκές εισόδημα για να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες, το οποίο όμως είναι χαμηλότερο από ένα συγκεκριμένο ποσοστό του μέσου εισοδήματος. Με άλλα λόγια το 50% του μέσου εισοδήματος μπορεί να ικανοποιεί τις βασικές ανάγκες σίτισης, ένδυσης και στέγασης, αλλά το άτομο δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις άλλες οικονομικές τους υποχρεώσεις, όπως ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εκπαίδευση, θέρμανση κ.α. Και οι δύο μορφές συνθέτουν την οικονομική ανισότητα στην κοινωνία.

Μία ευαίσθητη ομάδα που πλήττεται από τη φτώχεια είναι τα παιδιά. Στις υποανάπτυκτες κοινωνίες αρκετά παιδιά ζουν κάτω από το όριο της απόλυτης φτώχειας είτε γιατί έχουν γεννηθεί σε

οικογένειες με χαμηλό ή καθόλου εισόδημα, οδηγεί στην παιδική εργασία

Η παιδική φτώχεια

είτε είναι ορφανά σε ένα κράτος χωρίς κοινωνική πρόνοια, που δεν μεριμνά για την κάλυψη των αναγκών. Το θέμα πήρε δραματικές διαστάσεις όταν διαπιστώθηκαν σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, πως τα άτομα νεαρής ηλικίας στις υποανάπτυκτες χώρες έχουν αυξημένες πιθανότητες θανάτου λόγω πείνας.

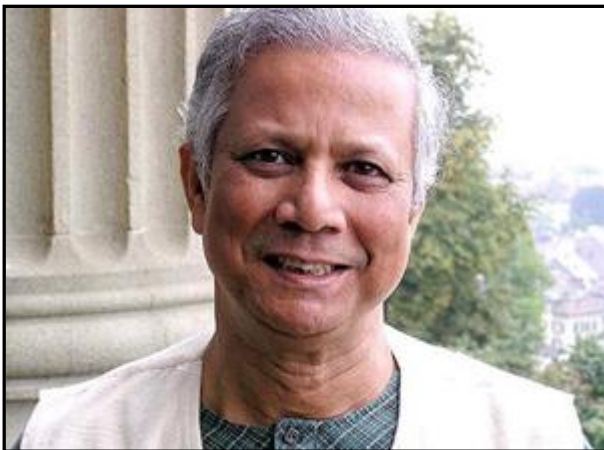

Παρόλ' αυτά δεν πρέπει να αγνοούμε τα ανησυχητικά στοιχεία της UNICEF κατά την

οποία ένα στα έξι παιδιά του αναπτυσσόμενου κόσμου ζουν στα όρια της σχετικής φτώχειας.

Στις δυτικές κοινωνίες η αύξηση των μονογονεϊκών οικογενειών συμβάλλει στην έξαρσή της καθώς οι πιθανότητες να βρεθούν στα όριά της είναι τετραπλάσιες από ότι σε μία πυρηνική. Προκειμένου τα παιδιά να αντιμετωπίσουν με τις δυνάμεις τους τις συνέπειες της κοινωνικής ανισότητας καταφεύγουν συχνά στην παράνομη και με ελάχιστη ανταμοιβή εργασία. Σε παγκόσμια κλίμακα η ηλικιακή ομάδα που πλήττεται περισσότερο από την κοινωνική ανισότητα είναι τα παιδιά.

Παρόλο που η οικονομική ανισότητα οξύνεται, στον ορίζονται διαφαίνονται και διάφορες δράσεις και προσπάθειες επίλυσης του προβλήματος. Συγκεκριμένα στο Μπαγκλαντές οι πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού είναι οι γυναίκες και οι φτωχοί αγρότες. Προκειμένου να προσφερθούν τραπεζικές υπηρεσίες στους φτωχούς αγρότες της χώρας ο καθηγητής Muhammad Yunus στο Πανεπιστήμιο στο Chittagong του Μπαγκλαντές ξεκίνησε το 1976 ένα ερευνητικό πρόγραμμα σχεδιασμού πιστωτικού συστήματος που θα διευκόλυνε οικονομικά τις ευπαθείς ομάδες, γνωστό ως Grameen Bank (Τράπεζα των φτωχών). Απώτερος σκοπός του προγράμματος αυτού ήταν η εξάλειψη της οικονομικής ανισότητας. Συγκεκριμένα σκόπευε να καθιερώσει τραπεζικά δάνεια και οικονομικές διευκολύνσεις για τους πάμφτωχους κατοίκους των αγροτικών περιοχών, καταργώντας έτσι την εκμετάλλευσή τους από δανειστές με υπερβολικό τόκο.

Muhammad Yunus εμπνευστής της Grameen Bank

Επιπλέον έκρινε απαραίτητη τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης τη στιγμή που παρουσίαζε τεράστια έλλειψη ευκαιριών για εργασία, αλλά ενθάρρυνε τις πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, όπως οι γυναίκες να οργανώσουν τις προσπάθειές τους να ξεφύγουν από την ανέχεια και την ένδεια. Το πρόγραμμα αυτό το 1983 μετατράπηκε σε ανεξάρτητη

τράπεζα με επιτυχία, χάρη στις χορηγίες της Κεντρικής Τράπεζας του Μπαγκλαντές και άλλων εθνικοποιημένων εμπορικών τραπεζών. Για το επιτυχημένο αυτό πρόγραμμα, με σκοπό την εξάλειψη της φτώχειας, απονεμήθηκε στο καθηγητή Muhammad Yunus και στην Grameen Bank βραβείο Νόμπελ Ειρήνης.

Ένας ακόμη τρόπος αντιμετώπισης της φτώχειας που εφαρμόστηκε και στην Ελλάδα είναι η χρήση Τοπικού Εναλλακτικού Νομίσματος (TEN). Το TEN είναι ένα μέσο συναλλαγής μέσα σε ένα γεωγραφικά καθορισμένο δίκτυο προσώπων και επιχειρήσεων, που συμφωνούν σε ένα πλαίσιο

συναλλαγών, ορίζοντας ως μονάδα συναλλαγής το TEN, η αξία του οποίου ανέρχεται στο 1 ευρώ. Ένα μέλος που συμμετέχει στο δίκτυο έχει τη δυνατότητα να προσφέρει εργασία, προϊόν ή υπηρεσία, για το οποίο θα αμειφθεί με τα ανάλογα TEN, τα οποία θα μπορεί να εξαργυρώσει με την σειρά του σε προϊόντα και υπηρεσίες που υπάρχουν διαθέσιμα, πληρώνοντάς τα με αυτές στις μονάδες. Σκοπός του δικτύου είναι να πραγματοποιούνται συναλλαγές με αμοιβαίο όφελος των μελών, με ίσους όρους, καταργώντας την κεφαλαιοκρατία, καθώς για την απόκτηση TEN το μέλος θα πρέπει πρώτα να χρεωθεί την αγορά ενός προϊόντος και στη συνέχεια να την αντισταθμίσει με εργασία. Με αυτόν τον τρόπο το TEN συμβάλλει στον περιορισμό και την εξάλειψη της κοινωνικής ανισότητας

Στις μέρες μας ένα νέο είδος βιοπαλαιστή έκανε την εμφάνισή του ο «νεόπτωχος». Μ' αυτόν τον όρο παρουσιάζεται ειρωνικά η μεταβολή ενός ατόμου από τον νεοπλουτισμό στη φτώχεια. Γενικότερα πρόκειται για το άτομο που έχασε μέρος ή όλη την

περιουσία του λόγω μια εξωτερικής συγκυρίας πολιτικής ή οικονομικής δυσμενούς συνθήκης. Οι νεόπτωχοι αντιμετωπίζουν τη νέα αυτή δύσκολη κατάσταση με δύο τρόπους, είτε αρνούνται να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα, ζώντας υπερχρεωμένοι, είτε παραδίνονται στο δράμα της δυσμενούς κατάστασης που προκάλεσε η απώλεια των μερικών χιλιάδων ευρώ. Οι νεόπτωχοι όμως σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να συγχέονται με τους πραγματικά φτωχούς.

Αν και έγιναν ποικίλες και αξιόλογες προσπάθειες εξάλειψης της κοινωνικής ανισότητας το φαινόμενο δεν παρουσίασε ύφεση, καθώς σύμφωνα με στοιχεία αυξάνεται συνεχώς και στις δύο μορφές. Παρ'όλ' αυτά ένας πιο συστηματικός σχεδιασμός νέων στρατηγικών καθώς και η εφαρμογή νέων προγραμμάτων και πολιτικών δράσεων, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε χώρας, θα δώσουν στην παγκόσμια κοινότητα λύσεις για το οικονομικό αυτό πρόβλημα και με την πάροδο του χρόνου η κοινωνική ανισότητα θα εξομαλυνθεί.

Η φτώχεια είναι αναμφισβήτητα ένα κοινωνικό πρόβλημα που μαστίζει κάθε κοινωνία. Συχνά συναντάμε άστεγους να περιφέρονται στις πόλεις αναζητώντας κάποια στέγη για την προστασία τους από άσχημα καιρικά φαινόμενα και από την παγωνιά. Επίσης συχνή είναι και η αναζήτηση τροφής και άλλων σε κάδους, πράγμα που δείχνει την εξαθλίωση και την υποτίμηση της ανθρώπινης ζωής.

Αξίζει, λοιπόν να αναζητήσουμε τις αιτίες που προκαλούν το πρόβλημα της απόλυτης και της σχετικής φτώχειας. Τα περισσότερα από τα αίτια αποτελούν αυτούσια και ένα κοινωνικό πρόβλημα. Επομένως, η εξάλειψη των αιτιών είναι απαραίτητη για την αποβολή της φτώχειας.

Τα αίτια της φτώχειας είναι τα παρακάτω:

1. Ανεργία, δηλαδή η μη εύρεση εργασίας παρόλο που το άτομο είναι ικανό και πρόθυμο να εργαστεί. Η ανεργία είναι το κυριότερο αίτιο της φτώχειας και η εξάλειψή του είναι αρκετά δύσκολη. Οι θέσεις εργασίας είναι μειωμένες και τα ενδιαφερόμενα άτομα αυξημένα. Και παρόλο που τις περισσότερες φορές αυτά είναι εξειδικευμένα και με πολλά προσόντα μένουν ανεκμετάλλεута. Έτσι, η φτώχεια δεν μαστίζει μόνο αγράμματους ανθρώπους, αλλά και αυτούς με υψηλό επίπεδο μόρφωσης, αν και σπανιότερα.

2. Τεμπελιά, «Δεν υπάρχει κανένα μονοπώλιο στο να γίνεις εκατομμυριούχος. Αν ζηλεύεις αυτούς που έχουν λεφτά, τότε μην κάθεται απλά να γκρινιάζεις. Κάνε κάτι για να βγάλεις λεφτά και εσύ. Πέραν λιγότερο χρόνο καπνίζοντας, πίνοντας ή κουτσομπολεύοντας και περισσότερο δουλεύοντας» έγραψε η πλούσια κυρία στο περιοδικό «Australian Resources».

3. Αλλαγή δομής οικογένειας. Στις μέρες μας η δομή της οικογένειας έχει αλλάξει δραστικά. Οι πυρηνικές και οι μονογονεϊκές οικογένειες έχουν αυξηθεί, με αποτέλεσμα πλέον ο θεσμός της οικογένειας να μη μπορεί να λειτουργήσει αλληλοϋποστηρικτικά. Ακόμη, η κινητικότητα του πληθυσμού

μετά την είσοδό του σε παραγωγική ηλικία μείωσε τη δυνατότητα στήριξης από τους γονείς προς τα ενήλικα τέκνα και αντίστροφα.

4. Αστικοποίηση: η συγκέντρωση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα, με την ελπίδα εύρεσης εργασίας. Εγκαταλείποντας όμως τον τόπο τους και τα εξασφαλισμένα μέσα διαβίωσης, όπως τροφή και στέγη, η διαβίωση των ανθρώπων γίνεται πιο δύσκολη.

5. Έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικής ασφάλισης. Όσον αφορά τη λειτουργία του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, του υγειονομικού τομέα και των προνοιακών μηχανισμών, τα ευρωπαϊκά κράτη έχουν προβεί τα τελευταία χρόνια σε πολιτικές περιορισμού των παροχών, αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και αυστηροποίησης των προϋποθέσεων κοινωνικής προστασίας.

6. Παραοικονομία/φοροδιαφυγή. Θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι η οικονομική δραστηριότητα στο σύνολο της αποτελείται από δυο όψεις: την επίσημη (καταγραφόμενη) και την “κρυφή” πλευρά, τη λεγόμενη παραοικονομία.

Φοροδιαφυγή είναι το μέρος του εισοδήματος που (σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία) πρέπει να αναφερθεί εθελοντικά στις αρμόδιες αρχές αλλά για κάποιους λόγους δεν αναφέρεται και έτσι δεν φορολογείται.

Υπερβαίνει τα 70 δισ. ευρώ η παραοικονομία στη χώρα μας σύμφωνα με υπολογισμούς κρατικών υπηρεσιών, της Ε.Ε. ενώ η φοροδιαφυγή υπολογίζεται στα 36 δισ. ευρώ το χρόνο.

7. Ελάττωση των Ελλήνων μεταναστών στο εξωτερικό και αύξηση των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα. Ο άνθρωπος πάντα, όταν ο τόπος που γεννήθηκε δεν του προσφέρει εκείνα που θέλει για να ζήσει μια ζωή υποφερτή και μέσα στα υπάρχοντα κοινωνικά πλαίσια, πασχίζει να βρει καλύτερη τύχη. Έτσι αρχίζει η **μετανάστευση**, δηλ η μετακίνηση του πληθυσμού από την πατρική του γη ή σε ξένες χώρες (η λεγόμενη εξωτερική μετανάστευση) ή σε άλλο τόπο της ίδιας χώρας (η λεγόμενη εσωτερική μετανάστευση) με σκοπό πάντα, και στις δυο περιπτώσεις, την αναζήτηση μιας καλύτερης τύχης από το 1970 και μετά ο αριθμός των Ελλήνων, που

ζητούσε καλύτερη τύχη στη ξενιτιά, άρχισε όλο και να λιγοστεύει ενώ, σύγχρονα, άρχισε να αυξάνει ο αριθμός των Ελλήνων που ξαναγύριζαν στην πατρίδα τους (παλιννόστηση)

Η Ελλάδα από χώρα αποστολής μεταναστών στο παρελθόν, έγινε από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, χώρα υποδοχής. Βασικό στοιχείο που χαρακτηρίζει το σύγχρονο μεταναστευτικό φαινόμενο, είναι το γεγονός ότι η μετανάστευση δεν έχει τον οργανωμένο χαρακτήρα που είχε σε παλαιότερες εποχές και η αύξηση του αριθμού των μεταναστών οφείλεται κατά κύριο λόγο στην είσοδο στη χώρα μας με όχι «κανονικό» τρόπο. Παράλληλα ο αριθμός των χωρών αποστολής αυξάνεται, ενώ αυξάνονται και οι πρόσφυγες που ζητούν πολιτικό άσυλο. Αυτό όμως έχει ως συνέπεια επαγγέλματα που δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, καθώς και όσα είναι εποχιακής φύσεως (γεωργία, τουρισμός, κατασκευές), να καταλαμβάνονται συχνά από μετανάστες οι οποίοι λόγω της οικονομικής τους δυσπραγίας, καθίστανται ευέλικτο εργατικό δυναμικό.

8. Άνιση πληρωμή καθενός (ανάλογα με το φύλο,την καταγωγή κ.α.)

Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην Ευρώπη είναι 63 %, σε σύγκριση με 76 % για άνδρες ηλικίας 20-64 ετών.

Οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία των εργαζομένων μερικής απασχόλησης στην ΕΕ όπου 31,5 % των γυναικών εργάζονται με μερική απασχόληση έναντι μόλις 8,3 % των ανδρών . Αυτό το γεγονός έχει αρνητική επίπτωση στην εξέλιξη σταδιοδρομίας, τις ευκαιρίες εκπαίδευσης, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και τα επιδόματα ανεργίας, στοιχεία που επηρεάζουν συνολικά τις διαφορές στις αμοιβές των δύο φύλων.

9. Αλλαγές στην τεχνολογία. Η τεράστια πρόοδος στην ηλεκτρονική τεχνολογία, επέφερε τη «συμπίεση του χώρου και του χρόνου» αφήνοντας άνεργους πολλούς ανθρώπους

10. Κοινωνικός αποκλεισμός (στ(ρατισμός, προκατάληψη, ταξικές επιλογές στην εκπαίδευση). Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα για την κοινωνική αβεβαιότητα και ένταξη το ποσοστό του ευρωπαϊκού πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρώπη κυμαίνεται από 9 % έως 22 % (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2001). Οι άνθρωποι

θεωρούνται κοινωνικά αποκλεισμένοι εάν «αποτρέπεται η πλήρης συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή ή όταν η πρόσβασή τους σε εισοδήματα και άλλους πόρους (προσωπικούς, οικογενειακούς και πολιτισμικούς) είναι τόσο ανεπαρκής ώστε να τους αποκλείει από το να απολαμβάνουν ένα επίπεδο διαβίωσης που θεωρείται αποδεκτό από την κοινωνία στην οποία ζουν»

11. Ξενοφοβία. Έχει παρατηρηθεί και είναι γνωστό ότι σε περιόδους έντονης οικονομικής ύφεσης εμφανίζονται φαινόμενα όπως η άμβλυση των πολιτικών άκρων, η αύξηση του τζόγου και η ένταση της ξενοφοβίας. Η ξενοφοβία διογκώνει τα συντηρητικά σύνδρομα, τραυματίζει τον κοινωνικό ιστό, κεντρίζει τις ρατσιστικές τάσεις και οδηγεί σε περαιτέρω δυσλειτουργίες το νευρικό σύστημα της χώρας η οποία πλήττεται. Όλοι οι τα βάζουν με όλους, όλοι τσακώνονται με όλους, όλοι φοβούνται τους πάντες, λες και όλοι χρωστάνε σε όλους, λες και υπάρχει ένας ακήρυχτος πόλεμος μεταξύ όσων έχουν και όσων δεν έχουν, μεταξύ «απειλούμενων» και «απειλούντων», με συνέπεια να την πληρώνουν εκείνοι που δεν φταίνε

12. Εγκληματικότητα/βία. Είναι αλήθεια ότι το πέρασμα από την φτώχεια και την ανέχεια στην εγκληματική δράση είναι εύκολο. Εύλογα, τα όρια μεταξύ της απεικόνισης της εγκληματικότητας και της δαιμονοποίησης ολόκληρων κοινωνικών ομάδων είναι δυσδιάκριτα. Πίσω όμως από τον πραγματισμό των αριθμών που φέρουν οι επίσημες στατιστικές περί παραβατικών συμπεριφορών, βρίσκονται άνθρωποι στα όρια της εξαθλίωσης. Άνθρωποι, μονίμως περιθωριοποιημένοι, που πασχίζουν για την διαβίωση τους.

13. Μοιρολατρική νοοτροπία των φτωχών.

14. Αποικιοκρατία των ισχυρών χωρών. Οι Ανακαλύψεις του 15ου και του 16ου αι. ήταν οι απαρχές μιας πορείας που οδήγησε στην εμφάνιση και την επιβολή του φαινομένου της αποικιοκρατίας. Η Πορτογαλία και η Ισπανία, τα ισχυρά ευρωπαϊκά βασίλεια που προπορεύτηκαν στο δρόμο των Ανακαλύψεων, ενσωμάτωσαν τα εδάφη που κατέλαβαν και μετατράπηκαν, έτσι, σε αποικιακά κράτη. Οι νέες χώρες οργανώθηκαν διοικητικά και οικονομικά κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετούν αποκλειστικά τις ανάγκες των μητροπόλεων. Πάντως, η αποικιοκρατία, που θεμελιώθηκε με τις

Ανακαλύψεις του 15ου και του 16ου αι., σφράγισε την ιστορία της ανθρωπότητας καθώς διατηρήθηκε έως και τα μέσα του 20ου αι., αν λάβουμε υπόψη μας ότι οι περισσότερες χώρες της Ασίας και της Αφρικής έγιναν ανεξάρτητα κράτη μόλις τις δεκαετίες του 1960 και του 1970.

15. Κρατική αδιαφορία. Μείζονος σημασίας πρόβλημα που αντιμετωπίζει ειδικά η Ελλάδα, είναι η μειωμένη αποτελεσματικότητα των κοινωνικών δαπανών. Παρά το γεγονός ότι οι δαπάνες αυτές ως ποσοστό επί του ΑΕΠ είναι σχεδόν ισοδύναμες με το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο (26% έναντι 27,6%), μόλις το 13% (έναντι 38,5% κατά μέσο όρο στην ΕΕ) των απόλυτα φτωχών επωφελούνται. Το Εθνικό Δίκτυο Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας παρέχει υπηρεσίες σε αστέγους και άτομα σε κατάσταση φτώχειας. Το πρόγραμμα αφορά στην δημιουργία νέων ή τη συνέχιση της λειτουργίας υφιστάμενων Κοινωνικών Δομών που παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε αστέγους και άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια όπως : Κοινωνικά παντοπωλεία, Κοινωνικά φαρμακεία, Ανοιχτά κέντρα ημερήσιας υποδοχής αστέγων, Υπνωτήρια, Δομές παροχής Συσσιτίων, Δημοτικοί Λαχανόκηποι, Τράπεζες χρόνου, Γραφεία Διαμεσολάβησης), σε Δήμους όλης της χώρας, με πληθυσμό άνω των 80.000 κατοίκων. Θα χρηματοδοτηθεί η λειτουργία 195 Κοινωνικών Δομών σε όλη την Ελλάδα για διάστημα 24 μηνών. Στις Δομές αυτές θα δημιουργηθούν, και θα χρηματοδοτηθούν για το ίδιο διάστημα, 850 νέες θέσεις εργασίας για άνεργους έως 30 ετών.

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί από Φορείς Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα (σωματεία, Ιδρύματα κλπ) οι οποίοι συμπράττουν με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου που νομίμως υλοποιούν δράσεις κοινωφελούς χαρακτήρα.

16. Πόλεμος/Φυσικές καταστροφές. Όταν τελειώνει ο πόλεμος με τα όπλα, ο επεκτατικός πόλεμος, μετά αρχίζουν άλλοι πόλεμοι, οικονομικοί και κοινωνικοί. Οι άστεγοι είναι επακόλουθο του κάθε πολέμου. Οι άστεγοι γίνονται πρόσφυγες στον τόπο τους και καμιά φορά αναγκάζονται να βρουν άσυλο και σε άλλα κράτη.

17. Γεωγραφική θέση. Φτωχοί είναι οι άνθρωποι των αναπτυσσόμενων χωρών, γιατί αποκλείονται από τον πλούτο. Αναπτυσσόμενες χώρες είναι οι χώρες του νοτίου ημισφαιρίου .

18. Ακραία μεγέθη νοικοκυρίων (δηλ. με πέντε μέλη και παραπάνω) Οι **πολυμελείς οικογένειες** είναι ιδιαίτερα ευάλωτες και εκτεθειμένες στον κίνδυνο της φτώχειας. Καθοριστικό αίτιο αποτελεί η μεγάλη ανεργία, η οποία πλήττει ιδιαίτερα τις **πολυμελείς** και τις μονογονεϊκές **οικογένειες**

19. Πληθωρισμός. Πώς λειτουργεί η ακρίβεια στο ζήτημα της φτώχειας, της οικονομικής ανασφάλειας και γενικότερα του κοινωνικού αποκλεισμού. Καταρχήν νομίζω ότι θα έπρεπε να είναι προφανές και αυτονόητο ότι η ακρίβεια λειτουργεί πολύ περισσότερο σε βάρος των οικονομικά επισφαλών ή των ανθρώπων οι οποίοι γενικότερα προσπαθούν να επιβιώσουν και να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της ζωής τους στη βάση του μισθού τους ή της αμοιβής τους από κάποια σχετική εργασία. Αυτό που έχει τεκμηριωθεί με διάφορους τρόπους είναι ότι η αύξηση του επιπέδου των τιμών και κυρίως η αύξηση που παρατηρούμε τα τελευταία χρόνια είναι εις βάρος των φτωχότερων. Δηλαδή ότι ο πληθωρισμός για τους φτωχότερους είναι σημαντικά υψηλότερος απ' ότι είναι ο πληθωρισμός για τα πλουσιότερα τμήματα του πληθυσμού της χώρας μας.

20. Μη επαρκής εκπαίδευση κ επαγγελματική κατάρτιση/εξειδίκευση. Οι σύγχρονες κοινωνίες διαβιούν σε έναν κόσμο, στον οποίο η ανάπτυξη της τεχνικής και των επιστημών οδήγησε και μπορεί να οδηγήσει ακόμα σε σημαντικές βελτιώσεις του επιπέδου ζωής, της υγείας και της ευημερίας των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο.

Οι συνέπειες της φτώχειας είναι ιδιαίτερα έντονες τόσο στα άτομα, τα οποία βρίσκονται αποκλεισμένα από πολλά αγαθά και δραστηριότητες όσο και στην κοινωνία, αφού η φτώχεια αποτελεί αιτία πολλών κοινωνικών προβλημάτων , όπως η μετανάστευση, η εγκληματικότητα και η βία, η ανεπαρκής εκπαίδευση, η παιδική εργασία.

A. Οι συνέπειες της φτώχειας στο άτομο

1. Πείνα Πρώτη και φανερή συνέπεια της φτώχειας είναι η πείνα, δηλαδή η δυσκολία πρόσβασης του ατόμου στην τροφή. Η ανεπαρκής σίτιση συνεπάγεται τη δυσκολία αυτού να εργαστεί σωστά, οδηγώντας τον, έτσι, σε ακόμα μεγαλύτερη φτώχεια. Ένα καθημερινό φαινόμενο, είναι η αναζήτηση τροφής στους κάδους σκουπιδιών. Οι άνθρωποι που καταφεύγουν σε κάτι τέτοιο έχουν ανάγκη ακόμα και τα αποφάγια για να επιβιώσουν. Εγκαταλείπουν την αξιοπρέπειά τους για ένα κομμάτι ψωμί, ή και λιγότερο. Βρίσκονται λοιπόν σε μια κατάσταση απελπισίας, αφού δε διστάζουν να πλησιάσουν τα σκουπίδια και αφού ανταγωνίζονται άλλους συμπάσχοντες για το παραμικρό ίχνος τροφής.

2. Υγεία Σοβαρή είναι η επίπτωση της φτώχειας στην σωματική και ψυχική υγεία του ατόμου. Εξαιτίας της στέρησης τροφής τα άτομα χάνουν την ελπίδα τους για το μέλλον. Στη ζωή τους κυριαρχεί η αδυναμία υποστήριξης, υλικής και ψυχολογικής, τόσο των ίδιων όσο και των οικογενειών τους. Σύμφωνα με έρευνες 800 εκατομμύρια άνθρωποι υποφέρουν από χρόνια πείνα, γεγονός που σημαίνει ότι η καθημερινή πρόσληψη θερμίδων δεν επαρκεί για να ζήσουν ζωή γεμάτη υγεία. Είναι ευνόητο λοιπόν πως η φτώχεια συνδέεται άρρηκτα με την υγεία. Ακόμη το οικονομικά ασθενές άτομο έρχεται αντιμέτωπο πέρα από τις απτές , καθημερινές δυσκολίες και με θεωρητικά , δευτερεύοντα , όμως εξίσου σημαντικά , ψυχολογικά προβλήματα. Έχει αποδειχτεί πως σε εποχές οικονομικής κρίσης ή γενικής φτώχειας το άτομο βρίσκεται σε παρατεταμένο άγχος, κάτι που επιδρά στην ψυχική του διάθεση και κατ' επέκταση στον οργανισμό του. Παίρνοντας λοιπόν , το άγχος ως την πρώτη ψυχολογική συνέπεια της φτώχειας , ενημερωνόμαστε πως το στρες

βλάπτει το αμυντικό σύστημα του οργανισμού μας. Έτσι άτομα τα οποία ζουν κάτω από συνθήκες εξαθλίωσης έρχονται αντιμέτωπα με σοβαρές ασθένειες και εμφανίζουν υψηλά ποσοστά θνησιμότητας χωρίς να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και υγειονομικής περίθαλψης.

B. Οι συνέπειες της φτώχειας στην κοινωνία

1. Μετανάστευση

Το φαινόμενο της φτώχειας έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια σε πολλές χώρες με αποτέλεσμα τη μετανάστευση. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική μετανάστευση έχει αυξηθεί θεαματικά. Πολλοί Έλληνες επιλέγουν να εγκατασταθούν στην ύπαιθρο εγκαταλείποντας τα μεγάλα αστικά κέντρα. Πέρα από αυτό, τα ακριβά προάστια αρχίζουν να εκκενώνονται, καθώς αρκετοί μετακομίζουν σε λιγότερο πολυτελείς γειτονιές. Υπάρχουν ωστόσο και αυτοί που αναζητούν εργασία σε άλλες χώρες μα και αυτοί που γίνονται μετανάστες για δεύτερη φορά στα γεράματα. Εκτός όμως από τις μετακινήσεις των ντόπιων πληθυσμών η φτώχεια που μαστίζει τον σύγχρονο κόσμο έχει δημιουργήσει ένα κύμα οικονομικών μεταναστών και την Ελλάδα κύρια χώρα υποδοχής αυτών. Βέβαια το ουσιαστικό πρόβλημα βρίσκεται στην παράνομη μετανάστευση που έχει επιφέρει πολλά άλλα κοινωνικά προβλήματα. Οι παράνομοι μετανάστες ωθούνται πολλές φορές σε εγκληματικές ενέργειες τις οποίες βλέπουν ως μόνη διέξοδο από τα προβλήματά τους.

2. Βία και εγκληματικότητα Μία άλλη σοβαρή συνέπεια της φτώχειας είναι η παραβατικότητα. Με τη βία κανείς δεν μπορεί να κυκλοφορεί ανενόχλητος και ξέγνοιαστος στους δρόμους. Τα κρούσματα βίας με θύματα αθώους πολίτες κάνουν μια κοινωνία να φοβάται για το αύριο. Οι πιο συνηθισμένες παραβάσεις είναι οι κλοπές, η χρήση και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών μέχρι και οι απόπειρες ανθρωποκτονιών. Ακόμη, όσο η φτώχεια αναπαράγεται, η βία και η εγκληματικότητα εμφανίζεται ολοένα και περισσότερο σε άτομα νεαρής ηλικίας, καθώς οι νέοι παραδειγματίζονται από τον τρόπο που ενεργεί η κοινωνία.

3. Εκπαίδευση Πολλά εκατομμύρια παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο στερούνται το δικαίωμα της εκπαίδευσης. Ο παράγοντας φτώχεια συντελεί σημαντικά στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και στην εκπαιδευτική

αποστέρηση. Θύματα αυτής της τραγικής κατάστασης πέφτουν κυρίως παιδιά φτωχών οικογενειών (π.χ. εργατών, αγροτών, μεταναστών, προσφύγων, τσιγγάνων) από απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές ή υποβαθμισμένες αστικές περιοχές. Επομένως η εγκατάλειψη του σχολείου έρχεται ως φυσική διέξοδος. Πέρα από αυτό είναι χαρακτηριστικό ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των αρχηγών των φτωχών νοικοκυριών είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Το γεγονός αυτό, αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα στην άσκηση κάποιου προσοδοφόρου επαγγέλματος. Τα άτομα αυτά δεν έχουν πολλές πιθανότητες για να βρουν κάποια εργασία ή απασχόληση και αυτές μειώνονται ακόμα περισσότερο με την έκρηξη της τεχνολογικής εξέλιξης που απαιτεί όλο και περισσότερο μια ποιοτικά ανώτερη επαγγελματική κατάρτιση και εξειδίκευση. «Έτσι, τα άτομα αυτά ασκούν συνήθως τα επαγγέλματα εκείνα που εμφανίζουν τη μικρότερη ζήτηση στην αγορά εργασίας γιατί δεν αμείβονται ικανοποιητικά και χαρακτηρίζονται από περιοδικότητα, εργασιακή ανασφάλεια, συχνές απολύσεις, και ανθυγιεινό εργασιακό περιβάλλον.» (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών. «Διαστάσεις της φτώχειας στην Ελλάδα». 1990). Το εκπαιδευτικό σύστημα δυστυχώς δεν δίνει το δικαίωμα της πρόσβασής σε όλους.

4. Παιδική εργασία Το φαινόμενο της παιδικής εργασίας έχει τις ρίζες του στην οικονομική κρίση μιας χώρας. Πολλά παιδιά σε όλο τον κόσμο δεν έχουν παιδική ηλικία! Δεν ξέρουν τι σημαίνει ξεγνοιασιά, παιχνίδι, ανεμελιά, ξεκούραση και άλλα πράγματα που εμείς θεωρούμε δεδομένα.

Η παιδική εργασία είναι η δουλειά που γίνεται από παιδιά κάτω των 15 ετών και η οποία βλάπτει την σωματική, συναισθηματική, διανοητική, και πνευματική ανάπτυξη ενός παιδιού. Τα παιδιά, που εργάζονται, δεν έχουν ασφαλιστικά δικαιώματα και φυσικά δεν παίρνουν μισθούς ανάλογους με αυτούς των ενηλίκων.

Υπόθεμα 4 : Η φτώχεια στην Ελλάδα- Ιστορική αναδρομή

Τογκαλίδου Μαρία

Η μελέτη της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας μας βοηθάει να ερμηνεύσουμε πιο αποτελεσματικά τα σημερινά φαινόμενα και να «προβλέψουμε» τις επόμενες πολιτικές εξελίξεις. Η εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα στην εσωτερική ζωή της Ελλάδας εμφανίζεται από τα πρώτα χρόνια της ελληνικής επανάστασης και συνεχίζεται ως τις μέρες μας. Η ευθύνη ωστόσο για τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις βαραίνει πρωτίστως την ελληνική ιθύνουσα τάξη (αριστοκρατική και αστική) και τους πολιτικούς τις εκπροσώπους που κυβέρνησαν αυτόν τον τόπο από τη μέρα της «ανεξαρτησίας» του μέχρι σήμερα.

Μπροστά στο ενδεχόμενο μιας πτώχευσης εξαιτίας του τεράστιου δημόσιου χρέους είναι ανάγκη να μελετήσουμε τις αντίστοιχες περιπτώσεις του 19ου και του 20ου αιώνα. Η πρώτη επίσημη ελληνική πτώχευση μας πηγαίνει πίσω στο 1827, πριν ακόμη αναγνωριστεί το «Βασίλειον της Ελλάδος», όταν η ελληνική διοίκηση του Ιωάννη Καποδίστρια αδυνατεί να πληρώσει τα τοκοχρεωλύσια των «δανείων της Ανεξαρτησίας». Από τότε το ελληνικό κράτος θα κηρύξει πτώχευση τρεις ακόμη φορές (1843,1893/97,1932).

Η πρώτη πτώχευση του 1827

Η αναγνώριση της ελληνικής ανεξαρτησίας ήταν προϊόν των πολεμικών επιτυχιών των Ελλήνων κυρίως από το 1821 ως το 1824. Το πρωτόκολλο του Λονδίνου του 1830 αποτελεί έναν «έντιμο» συμβιβασμό για τα συμφέροντα τους. Το νεοϊδρυθέν ελληνικό προτεκτοράτο υπήρξε δέσμιο του διεθνούς συστήματος ασφαλείας αλλά και του βρετανικού κυρίως χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου.

Οι χρηματοπιστωτικοί οίκοι του Λονδίνου εκχώρησαν το 1824 και 1825 τα περιβόητα «δάνεια της ανεξαρτησίας» . Ένα μόνο μικρό ποσό από τα συνολικά ποσά των δανείων δαπανήθηκε για τις ανάγκες της επανάστασης. Το μεγαλύτερο σπαταλήθηκε στην προπληρωμή τόκων και προμηθειών, στα χρηματιστήρια της Ευρώπης ή σε παραγγελίες πολεμικού υλικού που ποτέ

δεν έφτασε στην Ελλάδα! Το πιο βαρύ όμως μέτρο που προβλέπονταν για την αποπληρωμή των δανείων ήταν η υποθήκευση των « εθνικών κτημάτων» που είχαν εγκαταλειφθεί από τους Τούρκους ιδιοκτήτες τους.

Το 1827 ο Ιωάννης Καποδίστριας απευθύνει έκκληση στις μεγάλες δυνάμεις για χορήγηση νέου δανείου. Ο Κυβερνήτης υπολόγιζε ότι έτσι θα μπορούσε να ξεπληρώσει ένα μέρος των τόκων των προηγούμενων δανείων και με τα υπόλοιπα να ανορθώσει την κατεστραμμένη ελληνική οικονομία. Η απάντηση βέβαια ήταν αρνητική. Οι ξένοι δανειστές δεν παραχώρησαν νέα δάνεια στους Έλληνες. Υπό αυτές τις συνθήκες και μπροστά στην αδυναμία εξυπηρέτησης των δανείων της ανεξαρτησίας η ελληνική διοίκηση οδηγείται στην πτώχευση.

Η Βαυαρική μοναρχία: η πτώχευση του 1843 και το κίνημα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου

Με την ίδρυση του ελληνικού κράτους και την επιβολή του Όθωνα ως βασιλιά το 1832, οι μεγάλες δυνάμεις και η ξενόφερτη βαυαρική διοίκηση συνέχισαν την καταλήστευση του ελληνικού λαού. Ο ερχομός του συνοδεύτηκε από εγγυήσεις για την παροχή δανείου 60 εκ. γαλλικών φράγκων (που δεν είχε δοθεί το 1827). Μέχρι το 1833 είχαν εκχωρηθεί τα 2/3 του δανείου. Στην πραγματικότητα το ποσό που έφτασε και πάλι στην Ελλάδα ήταν πολύ μικρότερο ενώ το μεγαλύτερο μέρος του δαπανήθηκε στο στρατό, την κρατική γραφειοκρατία και την εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων. Παράλληλα, τα «εθνικά κτήματα» συνέχιζαν να είναι υποθηκευμένα. Μέχρι το 1843 η οικονομική ανάκαμψη δεν φαινόταν πουθενά. Η χώρα αδυνατούσε να εκπληρώσει το δημόσιο χρέος της. Οι ξένες δυνάμεις αρνήθηκαν να καταβάλουν την τρίτη δόση του δανείου του 1832. Ο Όθωνας αναγκάστηκε να κηρύξει επίσημη πτώχευση εκλιπαρώντας για νέες πιστώσεις. Υπό τον φόβο της εισβολής των μεγάλων δυνάμεων και κάτω από την υπόδειξη τους προχωρεί στη μείωση των τακτικών δαπανών που περιλαμβάνει και περικοπές μισθών. Ο Βαυαρός βασιλιάς και οι σύμβουλοι του αφού πρώτα συντέλεσαν στην οικονομική παράλυση τους κράτους, στη συνέχεια προσπάθησαν να ικανοποιήσουν τον ξένο παράγοντα βάζοντας στην γκιλοτίνα τα συμφέροντα του ελληνικού λαού. Η διάσκεψη που έλαβε χώρα στο Λονδίνο έθεσε αυστηρούς όρους για την καταβολή των ελληνικών

οφειλών, όρισε επιτροπή ελέγχου της ελληνικής οικονομίας και επέβαλε την εκχώρηση όλων των εθνικών πόρων για την εξυπηρέτηση των δανείων.

Το «δυστυχώς επτωχεύσαμεν» του Τρικούπη και ο πόλεμος του 1897

Το 1854 ξεσπάει ο Κριμαϊκός πόλεμος ανάμεσα στην Ρωσία από τη μια και τους Αγγλογάλλους από την άλλη. Η βαυαρική κυβέρνηση παρασυρμένη από ένα κλίμα εθνικισμού που καλλιεργήθηκε από την εποχή της « Μεγάλης ιδέας» του Κωλέττη σπεύδει να σταθεί στο πλευρό του τσάρου χωρίς να ζητήσει κανένα αντάλλαγμα εδαφικό ή οικονομικό. Η απάντηση των Αγγλογάλλων είναι άμεση. Τον Μάιο της ίδιας χρονιάς στρατιωτικό σώμα αποβιβάζεται στον Πειραιά.

Οι σύμμαχοι προχωρούν σε μία άνευ προηγουμένου κατοχή της χώρας ενώ μέχρι το τέλος του πολέμου διορίζουν υπουργούς και ανεβοκατεβάζουν κυβερνήσεις. Το 1857 συγκροτούν μαζί με Ρώσους εκπροσώπους μια επιτροπή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου που είχε ως στόχο την εξεύρεση τρόπων για την πληρωμή των ελληνικών δόσεων του δανείου του 1832. Η επιτροπή αποφασίζει την εκχώρηση των εσόδων του ελληνικού κράτους από τα κυβερνητικά μονοπώλια, τους φόρους του καπνού, τα έσοδα φορολόγησης και τους τελωνειακούς δασμούς.

Όταν ο Τρικούπης αναλαμβάνει την πρωθυπουργία το 1881 παρά τις προσπάθειες του για εξορθολογισμό της λειτουργίας του κράτους, στην οικονομική του πολιτική υπηρετεί πιστά τις ανάγκες του μεγάλου κεφαλαίου της εποχής. Την ίδια χρονιά στην Ελλάδα προσαρτάται η Θεσσαλία και η Άρτα. Το εξωτερικό χρέος μεγαλώνει λόγω και των οικονομικών αποζημιώσεων που χρειάζεται να καταβληθούν στην Τουρκία για την παραχώρηση των περιοχών αυτών.

Από το 1879 ως το 1890 η χώρα δανείζεται αλόγιστα ενώ αναγκάζεται να εκχωρεί σε δάνεια το 50% των εσόδων της. Ο κρατικός προϋπολογισμός τις χρονιές εκείνες είναι μονίμως ελλειμματικός. Τη δεκαετία του 1880 υπάρχει ραγδαία πτώση στις εξαγωγές του κύριου εξαγωγικού προϊόντος, της σταφίδας, εξαιτίας και της ανάκαμψης των γαλλικών εξαγωγών. Η ελληνική οικονομία φτάνει στην κατάρρευση καθώς τα έσοδα από την εξαγωγή της σταφίδας διοχετεύονταν στην αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους. Το 1893

ο Τρικούπης αναφωνεί στη βουλή το ιστορικό «Κύριοι, δυστυχώς επτωχεύσαμεν».

Η πτώχευση του 1932 και η δικτατορία του Μεταξά

Η πτώχευση του 1893/97 είχε ως αποτέλεσμα και την χρεοκοπία του παλιού πολιτικού συστήματος. Με το κίνημα στο Γουδί το 1909 και την επικράτηση του Βενιζέλου εγκαινιάζεται μια νέα περίοδος πολιτικής κυριαρχίας της ελληνικής αστικής τάξης. Το « κόμμα των Φιλελευθέρων».

Η οικονομική του πολιτική ωστόσο δεν διαφοροποιήθηκε ιδιαίτερα από τις κυβερνήσεις του παρελθόντος ή από τα υπόλοιπα αστικά κόμματα της εποχής. Παρά τις επιτυχίες του στην εξωτερική πολιτική με την προσθήκη των «νέων χωρών» ύστερα από τους Βαλκανικούς πολέμους του 1912-13 και τον Α' παγκόσμιο ο Βενιζέλος δεν επιχείρησε μια πραγματικά δίκαιη αναδιανομή του πλούτου προς όφελος της εργατικής τάξης και του λαού. Στα χρόνια των κυβερνήσεων του (1910-15, 1917-20, 1928-32) στηρίχθηκε κατά κόρον στον εξωτερικό δανεισμό. Από το 1923 ως το 1932 τα συνεχή δάνεια από το εξωτερικό αυξάνουν το ανυπέρβλητο πια δημόσιο χρέος. Το 1929 ξεσπάει η παγκόσμια οικονομική κρίση ύστερα από το κραχ του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης. Η κρίση είχε άμεσες συνέπειες στην οικονομία της Ελλάδας. Οι εξαγωγές καπνού, που είχε υποκαταστήσει τη σταφίδα ως κύριο εξαγωγικό προϊόν, μειώθηκαν δραματικά εξαιτίας της γερμανικής ύφεσης. Η Γερμανία αποτελούσε τον κύριο εισαγωγέα του ελληνικού καπνού.

Η δραχμή για να παραμείνει στον «κανόνα χρυσού» συνδέεται τώρα με το αμερικανικό δολάριο. Το Σεπτέμβρη του 1931 προκαλείται πανικός με «φυγάδευση» στο εξωτερικό 3,6 εκ. δολαρίων από ιδιώτες και τράπεζες. Η κυβέρνηση αναζητά νέα δάνεια χωρίς επιτυχία. Η κατάσταση είναι πια μη αναστρέψιμη. Την άνοιξη του 1932 ο Βενιζέλος αναγκάζεται να εγκαταλείψει καθυστερημένα τον « χρυσό κανόνα» και να υποτιμήσει την δραχμή. Την πρωτομαγιά του 1932 ανακοινώνει στη βουλή την πτώχευση της Ελλάδας και την στάση πληρωμών του εξωτερικού χρέους.

Η έξαρση του κοινωνικού προβλήματος της φτώχειας τα τελευταία χρόνια επιβεβαιώθηκε και από τις πληροφορίες που συλλέξαμε για το φαινόμενο αυτό. Προκειμένου να αποκτήσουμε μια αντικειμενική εικόνα για το πόσο ενημερωμένοι είναι οι συμπολίτες μας για το πολυδιάστατο αυτό φαινόμενο, συντάξαμε ένα ερωτηματολόγιο (παρατίθεται στο τέλος του υποθέματος), το οποίο συμπληρώθηκε από κατοίκους της Κομοτηνής και των δύο φύλων και διαφόρων ηλικιών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Οι ερωτήσεις που απαντήθηκαν αφορούσαν κυρίως τα αίτια, τις κοινωνικές συνέπειες της φτώχειας αλλά και τις μεταβολές στο εισόδημα των πολιτών τα τελευταία χρόνια.

Η 1^η ερώτηση ήταν «Ποιον θεωρείτε φτωχό;». Σ' αυτή την ερώτηση σκοπός ήταν να εξετάσουμε ποιο είδος φτώχειας αναγνωρίζει η κοινωνία μας, την απόλυτη ή τη σχετική. Όπως φαίνεται οι περισσότεροι (76%) κατατάσσουν στους φτωχούς τα άτομα που δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες, όπως η στέγη, η τροφή, ένδυση κ.α.. Θα πρέπει να υπογραμμίσουμε το γεγονός ότι σχετική φτώχεια περνά απαρατήρητη στην κοινωνία μας καθώς γίνεται αντιληπτή μόνο από το 24% των ερωτηθέντων. Το μεγαλύτερο ποσοστό αναγνωρισιμότητας της σχετικής φτώχειας βρίσκεται στις ηλικίες των μεσηλικών (60%), ενώ η άγνοια της έννοιας στους ηλικιωμένους με 100%.

Στη 2^η ερώτηση όσον αφορά τα αίτια της φτώχειας η πλειοψηφία της κοινωνίας μας (60%) αναγνωρίζει την ανεργία ως κύριο παράγοντα έξαρσης το

κοινωνικού φαινομένου. Με ποσοστό 32% ακολουθεί η αντίληψη πως βρίσκονται στα όρια της φτώχειας αυτοί που επιλέγουν να μην εργαστούν, ενώ πάρα πολύ λίγοι (8%) θεωρούν υπαίτια την μετανάστευση των αλλοδαπών που ήρθαν στην χώρα μας. Η μαζική μετανάστευση δεν αναγνωρίζεται ως αίτιο της φτώχειας από τους συμπολίτες μας άνω των 60 ετών (0%).

Στην 3^η ερώτηση του ερωτηματολογίου διαφαίνεται πως οι περισσότεροι συμπολίτες να αναγνωρίζουν τις συνέπειες στην κοινωνία που προκαλεί το φαινόμενο. Συγκεκριμένα μόλις το 8% των ερωτηθέντων θεωρούν ότι η φτώχεια δε συνεπάγεται κάποιων άλλων κοινωνικών προβλημάτων, αλλά είναι η μόνη μάστιγα της εποχής μας. Ωστόσο η πλειονότητα παρατηρεί κι άλλα κοινωνικά προβλήματα, λόγω της κοινωνικής ανισότητας, όπως την αύξηση της εγκληματικότητας, την ανεργία, τον κοινωνικό αποκλεισμό με ποσοστά 39%,35%, 26% των ερωτηθέντων αντίστοιχα. Κανείς δε θεώρησε κάποιο άλλο κοινωνικό πρόβλημα ως συνέπεια της φτώχειας.

Όπως φαίνεται όλοι οι ερωτηθέντες στην 4^η ερώτηση αναγνωρίζουν την αύξηση των φτωχών τα τελευταία χρόνια και κυρίως το 80% διαπίστωσε ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι δεν σε θέση να ανταπεξέλθουν τους υποχρεώσεις. Αντίθετα ένας μικρός αριθμός (μόλις το 20%) διακρίνει αύξηση των αστέγων, ενώ κανείς δεν παρατήρησε κάποια μεταβολή στον αριθμός των ρακοσυλλεκτών.

Ακόμα η έξαρση του φαινομένου της φτώχειας έφερε στο προσκήνιο τον όρο «Νεόπτωχος»(ερώτηση 5^η). Από το 44% που την είχε ξανακούσει μόλις το 72% ήξερε την σωστή έννοια, δηλαδή νεόπτωχος είναι το άτομο που έχασε την περιουσία του λόγω μιας δυσμενούς οικονομικής συνθήκης ή ειρωνικά ο «βιοπαλαιστής» που συρρικνώθηκε το μηνιαίο εισόδημά του σε αρκετές χιλιάδες ευρώ. Εντύπωση έκανε η ερμηνεία που έδωσε ένας ηλικιωμένος στον όρο, ότι είναι ο νέος και φτωχός. Ακόμη πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι άνδρες 25-60 ετών αγνοούν παντελώς την έννοια, ενώ οι γυναίκες της ίδιας ηλικιακής ομάδας το γνωρίζουν με ποσοστό 40%.

Στην ερώτηση «ποια ηλικιακή ομάδα πλήττεται περισσότερο από το φαινόμενο της οικονομικής ανισότητας», οι περισσότεροι πιστεύουν πως είναι

τα παιδιά με ποσοστό 48%. Λιγότεροι πωσ πλήττονται οι ενήλικες και πολύ λίγοι οι υπερήλικες με ποσοστό 36% και 16% αντίστοιχα.

Όσον αφορά τις αποδοχές των ερωτηθέντων παρατηρήθηκε πως όλοι έχουν μικρότερο εισόδημα ή χαρτζιλίκι από παλαιότερα έτη και δεν είναι ικανοποιημένοι, με μέσο όρο εισοδήματος σήμερα τα 585 ευρώ και χαρτζιλίκι 46 ευρώ. Όπως ήταν λογικό μεγαλύτερο εισόδημα είχαν οι εργαζόμενοι.

Όλα τα παραπάνω αποτελέσματα επιβεβαίωσαν την έξαρση της οικονομικής ανισότητας τα τελευταία χρόνια καθώς οι συμπολίτες μας παρατήρησαν όχι μόνο μείωση του εισοδήματος ή του χαρτζιλικιού τους, αλλά και την απότομη αύξηση των φτωχών γύρω τους, με δραματικές συνέπειες στην κοινωνία όπως η ανεργία, η οποία αποτελεί και το κύριο αίτιο της φτώχειας.

Ερωτηματολόγιο
θέμα: Η κοινωνική ανισότητα
Υαυθήματα: κοινωνικός και μορφές
αίτια
*συνέπειες στην κοινωνία
*πρώτιστα στην Κομοτηνή

Κομοτηνή, 08.12.2012

Φύλο: Άνδρας Γυναίκα

Ηλικία: 15-18 18-25 25-40 40-60 60 και άνω

Επάγγελμα: Εργαζόμενος Άνεργος Μαθητής

1. Πουον θεωρείτε φτωχό;
Το στωμο που δεν έχει σπίτι, φαγητό κ.λπ.
Το άπμο που δεν έχει την ίδια οικονομική άνεση με τους υπόλοιπους

2. Πουα πιστεύετε ότι είναι τα αίτια της φτώχειας;
Υαυτιά
Μετανάστευση
Ανεργία

3. Παρατηρείτε έξαρση της φτώχειας;
Οχι
Ναι

4. Παρατηρείτε έξαρση της φτώχειας;
Ανεργία
Κοινωνικός αποκλεισμός
Εγκρίματα
Άλλα

Ερωτηματολόγιο

Θέμα: Η κοινωνική ανισότητα

Υποθέματα: •ορισμός και μορφές

•αίτια

•συνέπειες στην κοινωνία

•φτώχεια στην Κομοτηνή

Φύλο: Άνδρας Γυναίκα

Ηλικία 15-18 18-25 25-40 40-60 60 και άνω

Επάγγελμα Εργαζόμενος Άνεργος Μαθητής

1. Ποιον θεωρείτε φτωχό;

Το άτομο που δεν έχει σπίτι, φαγητό κ.λπ.

Το άτομο που δεν έχει την ίδια οικονομική άνεση με τους υπόλοιπους

2. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα αίτια της φτώχειας;

Τεμπελιά
Μετανάστευση
Ανεργία

3. Παρατηρείτε έξαρση κι άλλων κοινωνικών προβλημάτων λόγω της φτώχειας; Αν ναι, ποια;

Όχι
Ναι

Ανεργία
Κοινωνικός αποκλεισμός
Εγκληματικότητα
Άλλα

4. Παρατηρείτε αύξηση των φτωχών γύρω σας; Αν ναι, σε τι κατάσταση;

Όχι
Ναι

Άστεγοι
Ρακοσυλλέκτες
Άνθρωποι που αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους

5. Έχετε ξανακούσει τον όρο «**νεόπτωχος**»; Τι νομίζετε ότι σημαίνει;

Όχι
Ναι

6. Ποια ηλικιακή ομάδα, πιστεύετε, ότι υποφέρει περισσότερο από την φτώχεια;

Παιδιά
Ενήλικες
Υπερήλικες

7. Σε ποιο ποσό ανέρχεται το μηνιαίο εισόδημα ή χαρτζιλίκι σας; Είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από παλαιότερα; Είστε ικανοποιημένοι;

Μεγαλύτερο
Μικρότερο

Ικανοποιημένοι
Μη ικανοποιημένοι

3^ο Λύκειο Κομοτηνής
Τμήμα: ΡΑ2
Ομάδα: Δ΄
Παπαβασιλείου Ιωάννα
Σταυράκη Ασπασία
Τογκαλίδου Μαρία
Χηράκη Ελένη

Θέμα: «Φτώχεια και λογοτεχνία»

Ομάδα β': Σακαλλή Χουσεΐν Ογκιούν, Χαρά Πήλιου, Χαλήλ Χακάν,

Φωτεινή Τουτουτζιάν

Εισαγωγή

Αποφασίσαμε να ερευνήσουμε τον τρόπο που η φτώχεια εμφανίζεται στη λογοτεχνία. Συγκεκριμένα διαβάσαμε τα δυο κείμενα 'Ζητιάνος του Ανδρέα Καρκαβίτσα και εις Αθηναίους Χρυσοθήρ του Μιχάλη Μητσάκη. Στην συνέχεια ορίσαμε τα υποθέματα, γράψαμε περιλήψεις και προσπαθήσαμε να διερευνήσουμε τις μορφές με τις οποίες εμφανίζεται η φτώχεια στα κείμενα. Επίσης μελετήσαμε την εποχή που γράφτηκαν. Εξετάσαμε τη σχέση του λογοτεχνικού ρεύματος του Νατουραλισμού και τον τρόπο που συνέβαλε αυτο στην απόδοση της πραγματικότητας της φτώχειας στη λογοτεχνία. Τέλος με αφορμή τα δυο κείμενα μελετήσαμε το κοινωνικό πρόβλημα της επαιτείας καθώς και τον ρόλο της τύχης στη ζωή των φτωχών. Πηγές μας ήταν το internet, ιστορία νεοελληνικής λογοτεχνίας, λεξικό λογοτεχνικών ορών, η ιστορία του Ελληνικού Έθνους

Υπόθεμα 1: «Ο Ζητιάνος»

Χαρά Πήλιου,

Σακαλλή Χουσεΐν Ογκιούν

Ο συγγραφέας και το έργο

Ανδρέας Καρκαβίτσας

Ο Ανδρέας Καρκαβίτσας γεννήθηκε στα Λεχαινά της Ηλείας το 1865. Σπούδασε ιατρική στο πανεπιστήμιο Αθηνών . Το 1896 κατατάχτηκε στο στρατό ως μόνιμος ανθυπίατρος. Ήταν οπαδός της Μεγάλης Ιδέας και συμμετείχε στην Εθνική Εταιρεία. Πήρε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους ως στρατιωτικός γιατρός.

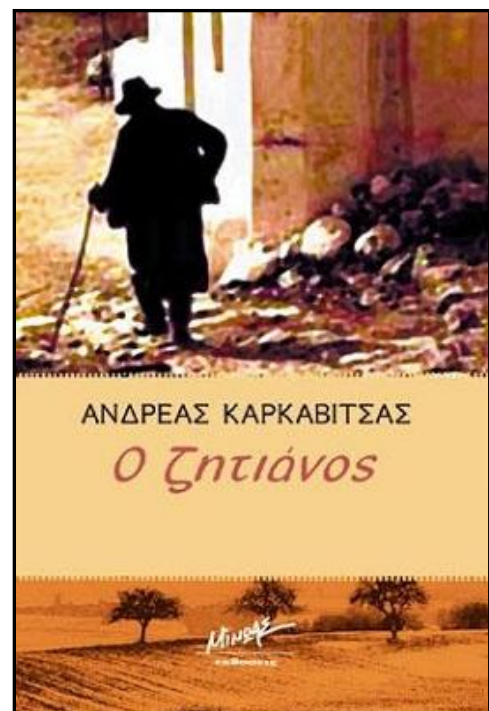
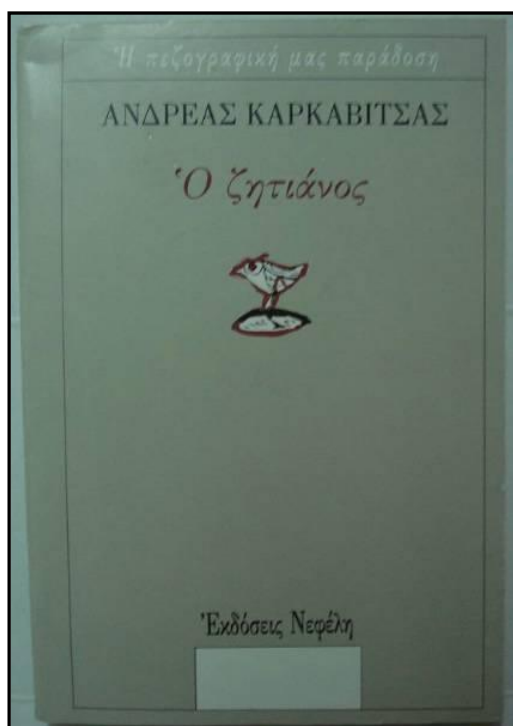
Το βιβλίο

Γράφτηκε το 1896 από τον Ανδρέα Καρκαβίτσα στην δημοτική γλώσσα. Το βιβλίο (Ο Ζητιάνος) εκδόθηκε το 1897, περιλαμβάνει δείγματα νατουραλισμού. Αναφέρεται κυρίως στις συνθήκες εξαθλίωσης της ζωής των χωρικών. Η ιστορία μας διαδραματίζεται στο Νυχτερέμι, ένα χωριό της Θεσσαλίας. Κυρία πρόσωπα είναι οι Καραγκούνηδες, Ρουμελιώτες, ο ζητιάνος Κώστας Τζιρίτης, ο παραγός του Μουτζούρης ο τελωνοφύλακας Πέτρος και ο Βαλάχας.

Περίληψη

Ο Καρκαβίτσας στο πρώτο κεφάλαιο με παραστατικότητα και ρεαλισμό περιγράφει τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης καθώς και την εκμετάλλευση των φτωχών χωρικών από τους μεγαλοτσιφλικάδες της Θεσσαλίας και μας παρουσιάζει τους πρωταγωνιστές της ιστορίας, κυρίως τον τελωνοφύλακα

Βαλαχά και τον ζητιάνο που προσπαθεί να κερδίσει την συμπάθεια του. Ο Βαλαχάς σκληρός απέναντι στους ζητιάνους ξυλοφορτώνει τον Τζιριτόκωστα. Στο δεύτερο κεφάλαιο ο Καρκαβίτσας κάνει μια παρεμβολή στη διήγησή του και μας περιγράφει το χωριό καταγωγής του ζητιάνου, τα Κράκουρα, όπου όλοι οι κάτοικοι έχουν ως κύριο επάγγελμά τους τη ζητιανιά. Οι γεροντότεροι έχουν ως έργο να «διδάξουν» στους νεότερους την τέχνη της επαιτείας και χαρακτηριστικός είναι ο Κουτσοκουλόστραβος χορός, που μιμείται τις κινήσεις και τις εκφράσεις των ανάπηρων ανθρώπων. Μεγαλωμένος σε ένα τέτοιο περιβάλλον ο Τζιριτόκωστας έδειξε από μικρή ηλικία την έφεσή του στην επαιτεία. Νοίκιαζε φτωχά και ανάπηρα παιδιά από τους γονείς τους, τους μάθαινε τα μυστικά της ζητιανιάς και ταξίδευε μαζί τους σε όλη την Ελλάδα, τη Σμύρνη, την Πόλη, μέχρι τη Βουλγαρία και τη Βλαχία. Όμως πλέον δεν ταξίδευε στο εξωτερικό. Του αρκούσαν τα εισοδήματα που κέρδιζε από τον Μωριά και τη Ρούμελη. Έτσι έφτασε στο Νυχτερέμι, όπου συναντήθηκε και ξυλοφορτώθηκε από τον Βαλαχά. Ο αδίστακτος Τζιριτόκωστας εκμεταλλεύεται την καλοσύνη των αφελών κατοίκων του χωριού, οι οποίοι τον λυπούνται και τον φροντίζουν. Μόλις απομακρύνονται και τον αφήνουν να ξεκουραστεί, αποκαλύπτεται η πραγματική φύση του ζητιάνου. Πίνει απ' το κρασί που του έδωσαν και λέει χαρακτηριστικά: «Στην υγεία σας, ζωντόβολα! Πάντα να 'ρχεστε, πάντα να φέρνετε!...»

Το έργο είναι γραμμένο το 1896, περίοδος που χαρακτηρίζεται από την **βιομηχανική επανάσταση** που ξεκινά από την Αγγλία και επεκτείνεται τον **19αι** σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η Βιομηχανική επανάσταση

Τα αποτελέσματα της βιομηχανικής επανάστασης είναι φανερά το 2 τέταρτο του **19^{ου} αι.**

Η βιομηχανική επανάσταση είναι γεμάτη αντιθέσεις. Από τη μια εποχή ανάπτυξης και ενθουσιασμού άλλα και εποχή ελεεινών γκέτο, αισχρών πόρων. Από τη μια ο άνθρωπος κατακτά τον κόσμο απολαμβάνοντας ευμάρεια και ευτυχία και από την άλλη εμφανίζεται και η αθλιότητα των μαζών. Έτσι έχουμε πρόοδο άλλα και έντονες κοινωνικές αναταραχές όπως

εξεγέρσεις ,στάσεις άλλα και νόμους για τη προστασία των εργατών, για την απαγόρευση της υπόγειας εργασίας παιδιών και γυναικών(μπάλωνε τα ρούχα του ανδρός της, η κόρη του παράρριζου έβγαζε τα άλογα από τον στάβλο)όπως και καθορισμός ωραρίου για γυναίκες και παιδιά.

Οι δυο όψεις της βιομηχανικής επανάστασης κυριαρχούν τα έργα των νατουραλιστών ο αγώνας για το χρήμα και η άθλια κατάσταση των εργατών συνεχώς αυξανόμενη ευημερία της άρχουσας τάξης των ίδιων κριτών παράλληλα με τον απεγνωσμένο αγώνα των φτωχών .Περιγράφουν τα θέματα με ακρίβεια εικονογραφικής λεπτομέρειας.

Οι νατουραλιστές

Διάλεξαν για κύριο θέμα τους την φτώχεια, την αποστέρηση και τη βρωμιά(αχτένιστα μαλλιά πεσμένα γύρω στα χλωμά και κατάξερα πρόσωπα τους, με τις λερές και ξεσκισμένες από τον ιδρώτα και την πολυκαιρία τράχηλες ανοιχτές έως την μέση ,με το στήθος μαύρο ,τραχύ ,δασωμένο σαν αδούλετο χωράφι γεμάτο αγιάγκαθα ,με τα βρακία ξεθωριασμένα και μυριο μπαλωμένα τα πόδια τυλιγμένα στα χοντρά μάλλινα προποδια και ποδεμένα με ένα κομμάτι γουρουνοπέτσι αιώνια υγρό)Συγκεντρώνουν τη προσοχή τους στο άνθρωπο μέσα στο περιβάλλον του γι'αυτό και η περιγραφή του περιβάλλοντος κατέχει μεγάλο μέρος στα έργα του νατουραλισμού. Υποβάλουν στο άνθρωπο σε επίπεδο ζώων, απογυμνώνοντας τον από ανώτερες φιλοδοξίες. Έτσι ο άνθρωπος είναι ένα ζώο, που η όλη πορεία του καθορίζεται από την κληρονομικότητα, την επίδραση του περιβάλλοντος και τις πιέσεις της στιγμής .Δεν έχει ελεύθερη βούληση ,ούτε ευθύνη για τις πράξεις του .Οι πράξεις του είναι αποτέλεσμα ανεξέλεγκτων φυσικών δυνάμεων και συνθηκών .Έτσι ο πρωταγωνιστής ενός νατουραλιστικού μυθιστορήματος βρίσκεται στο έλεος των περιστάσεων. Γενικά εμφανίζουν μια απαισιόδοξη εικόνα του ανθρώπου κι αυτό κάνει το ανάγνωσμα όχι ευχάριστο.

**Ο συγγραφέας και το έργο του
Μιχαήλ Μητσάκης**

Ο Μιχαήλ Μητσάκης γεννήθηκε στα Μέγαρα. Ως χρονολογία γεννήσεώς του δίδεται το έτος 1868, όμως τα έτη 1863 ή 1865 θεωρούνται από τους μελετητές ως πιο πιθανά έτη γεννήσεως του συγγραφέα. Ήταν δεύτερος γιος του Αριστείδη Μητσάκη, που αναφέρεται ως καθηγητής και ανώτερος υπάλληλος και της Μαριγώς

Γιατράκου (1830-1910), κόρης του Παναγιώτη Γιατράκου. Τελείωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στη Σπάρτη και σε ηλικία 17-18 ετών εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και γράφτηκε στην Νομική Σχολή του πανεπιστημίου Αθηνών, όπου φοίτησε για δύο χρόνια, αλλά δεν ολοκλήρωσε τις σπουδές του, γιατί επιδόθηκε νωρίς και αποκλειστικά στη δημοσιογραφία.

Παρά την αρχοντική καταγωγή της μητέρας του δεν διέθετε περιουσία και ζούσε δύσκολα από την πέννα του. Από μικρή ηλικία έδωσε πολλά δείγματα του λογοτεχνικού του ταλέντου. Στα μαθητικά του χρόνια εξέδιδε στη Σπάρτη τη χειρόγραφη εφημερίδα Ταΰγετος. Όταν ήρθε στην Αθήνα, συμμετείχε στη σύνταξη της σατιρικής εφημερίδας Ασμοδαίος. Ήταν άνθρωπος ανικανοποίητος και δύσκολος ως χαρακτήρας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του χαρακτήρα του ήταν το γεγονός ότι λίγο πριν βρεθεί νοσηλευόμενος στο ψυχιατρείο της Κέρκυρας για 15 ημέρες (20/12/1894 - 5/1/1895), σε αίτημα του εκδότη του για ένα κείμενο «τηλεγραφικό» (σύντομο), έστειλε το γραπτό του με τηλεγραφήματα που κόστισαν μια περιουσία...

Λόγω του ιδιόρρυθμου χαρακτήρα του δεν έμεινε σε μια μόνιμη θέση, αλλά συνεργάστηκε σχεδόν με όλες τις εφημερίδες της εποχής του, πολιτικές

και σατυρικές, ημερήσιες και εβδομαδιαίες. Μόνος του εξέδωσε δύο σατιρικές εφημερίδες (Θόρυβος, Πρωτεύουσα), οι οποίες υπήρξαν βραχύβιες. Τα άρθρα του τα υπέγραφε με ένα πλήθος από ψευδώνυμα, όπως Κρακ, Ιξίων, Κόθορονος, Πλανόδιος, Καιροσκόπος κ.α. Πέρα από τα καθαρά δημοσιογραφικά του έργα, δημοσίευε στις εφημερίδες και τα περιοδικά και το λογοτεχνικό του έργο από το 1880 ως το 1896. Επίσης ανέλαβε αρκετές δημοσιογραφικές αποστολές, γεγονός που του έδωσε τη δυνατότητα να ταξιδέψει σε αρκετές περιοχές της Ελλάδας και να γράψει τις ταξιδιωτικές εντυπώσεις του.

Ο Μιχαήλ Μητσάκης δεν κατόρθωσε να τυπώσει κάποιο από τα έργα του και το γεγονός αυτό αποτέλεσε για αυτόν μεγάλη πηγή απογοήτευσης και αργότερα πηγή παθολογικών ιδεών καταδιώξεως και υπονόμησης από τους φιλολογικούς κύκλους. Το 1896 (περίπου σε ηλικία 28 ετών) εκδηλώθηκε φανερά μια ήδη υπάρχουσα ψυχική διανοητική ανισορροπία του. [Η πρώτη εισαγωγή του στο «Δρομοκαΐτειο», για 5 μήνες (17/4/1896 – 21/9/1896) έγινε με την διάγνωση της «φρενοπάθειας των εκφύλων», που εκδηλώθηκε με ιδέες μεγαλείου, ψυχαναγκαστικές φοβικές κρίσεις και αόριστες ιδέες καταδίωξης]. Σε αυτό το χρονικό σημείο σταματά και η λογοτεχνική του παραγωγή. Από το 1896 ως το 1911, προοδευτικά βυθίστηκε στην αρρώστια και την εξαθλίωση.

Πέθανε από περιπνευμονία στο «Δρομοκαΐτειο» στις 6/6/1916. Ο Μητσάκης είχε την ατυχία να πάσχει από το συγκεκριμένο ψυχικό νόσημα και η λογοτεχνική του παραγωγή σταμάτησε στην ηλικία που οι άλλοι συγγραφείς αρχίζουν την παραγωγή του καλύτερου έργου τους. Παρ' όλα αυτά, το έργο του έτυχε προσοχής και μελέτης από τους σύγχρονους και τους μεταγενέστερους ερευνητές. Κινήθηκε ανάμεσα στο διήγημα και το χρονογράφημα και θεωρείται από τους πρωτοπόρους του νατουραλισμού και της αστικής πεζογραφίας στην Ελλάδα. Επέμενε στη λεπτομέρεια, ενώ αδιαφορούσε για το μύθο, την πλοκή και την αρχιτεκτονική του έργου του. Η γλώσσα των έργων του είναι ιδίωμα μεικτό, εντελώς προσωπικό, με κυρίαρχα τα στοιχεία της καθαρεύουσας, η οποία όμως είναι αρκετά γοητευτική. (Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι ο Κ. Παλαμάς τον είχε κάποτε ονομάσει «Κάλβο του πεζού λόγου».) Ο ίδιος υποστήριζε ότι ο συγγραφέας πρέπει να

γράφει τη γλώσσα που τον εκφράζει και με την οποία μπορεί να πετύχει την καλύτερη απόδοση των σκέψεών του.

Το ιστορικό πλαίσιο του έργου

«.Υπήρχαν λοιπόν ακόμη στοιχεία που αποκάλυπταν εκείνη την εποχή. Το κεφάλαιο το οποίο περιλάμβανε τα πέντε -έξι έτη στα οποία διάρκεσε και θα ήταν δυνατόν να περιγράψουν ανάλογα τον Χρυσό Αιώνα, τα Χρυσά Χρόνια της Ελλάδας. Παρ' όλα αυτά ο χρυσός αυτός δεν έλαμπε ούτε στην φαντασία των οπτασιών του ανθρώπου αλλά ούτε και στα οράματα των ονειροπόλων.

Την έναρξη αυτής της εποχής ξεκίνησε το χτίσιμο των μεταλλουργιών του Λαυρίου. Σε αυτήν την Ιταλοελληνική εταιρεία όπως φαίνεται είχαν κερδοσκοπία αλλά και αρχαιολογικές γνώσεις οι οποίες επήλθαν κατά το έτος 1869 η αρκετά πρωτότυπη ιδέα ότι τα λεγόμενα των αρχαίων συγγραφών για την Λαυρίου μεταλλεία του αργύρου δεν είχε ολοκλήρως εξαντληθεί από εκείνους, αφού στα νεότερα χρόνια είδαν πως ολόκληρος λαός, έπρεπε να δουλεύει ακατάπαυστα, εκτός από τους νεκρούς, δεν θα ήταν απίθανη όμως η σκέψη ότι παρ 'όλη αυτή την εργασία δεν θα ήταν αδύνατο να βρεθούν θησαυροί οι οποίοι θα είναι κρυμμένοι κάτω από την γη. άρχισαν να αγοράζουν τα κτήματα των χωρικών. Συγχρόνως έστησαν εργαστήρια και επεχείρησαν ανασκαφές, στις οποίες βρήκαν χώμα και πέτρες, στα παλαιότερα ορυχεία, στα απορρίμματα υπήρχαν άργυρος μόλυβδος και άλλα ορυκτά. Στην Αθήνα έγινε γνωστό πως στο Λαύριο υπήρχε ασήμι, ο κόσμος προτίμησε αυτό το επάγγελμα. Ξαφνικά δίψα για πλούτη κατέλαβε τα πλήθη, και εκμεταλλευόμενοι την ευκαιρία αυτή έγιναν τότε χρηματιστές και υπάκουσαν σε όλα τα ανόητα ένστικτα του όχλου και έδωσαν την ιδέα ότι εκεί, υπήρχαν θησαυροί που δεν μπορούσαν να φανταστούν. Λίγοι βεβαίως ήθελαν να μετακινηθούν στην Αθήνα, στην ανατολίτισσα Αθήνα, την Αθήνα των νοικοκύρων, των παντοπόλων και των τραμπούκων, και αναμενόμενων αμερικανικής πόλης των χρυσοθήρων. Η επιχείρηση του Λαυρίου ορίστηκε να γίνει με μετοχές, από την στιγμή εκείνη δεν υπήρξε άνθρωπος που να μην

θελήσει να συμμετάσχει σε αυτό το μεγάλο έργο .Τότε στην Ωραία Ελλάδα ιδρύθηκε το πρώτο πρόχειρο χρηματιστήριο το οποίο βοήθησε την Ελλάδα , η Ελλάδα των οικογενειών του 21 και των αναμνήσεων του αγώνα , η Ελλάδα αυτή ήταν ακόμα ένα είδος οικογενείας και αυτή, τα θαυμάσια της ζωής των πολιτισμένων κοινωνιών, ο αγώνας για το χρήμα, τον τρόπο πλουτισμού, τα μυστήρια. Και έφερε την οικονομία, για πολλά χρόνια, για μια ζωή, τίποτα δεν ήταν πιο πολύτιμο από τον μισθό του υπαλλήλου, τα κέρδη του ταμείου του έμπορου, την ολοήμερη δουλειά του εργάτη ,το μηνιαίο εκατοντάδραχμων που λάμβανε ο πατέρας από τον φοιτητή, τα όπλα του αγωνιστή στο μεγάλο χωνευτήριο, στο καζάνι του χρυσού, στο οποίο λεγόταν ότι έβραζε ακαταπαύστα, παράγοντας το ποθητό μέταλλον, που θα πλούτιζε την Ελλάδα ανά πάσα στιγμή . Και αγόραζαν , αγόραζαν αντί του χρήματος του πολλού, οι άνθρωποι αγόραζαν χαρτί , μετοχών χαρτί με το καντάρι. Ήταν αλήθεια λοιπόν ότι εκεί στο Λαύριο , στην βουνών τα έγκατα , πως υπήρχε χρυσός. Αφού υπήρχε και εκεί ,γιατί να μην υπάρχει και αλλού;. Καραβάνια ολόκληρα ξεκίνησαν από τις πόλεις για να βρουν στις ερημιές μέρες ολόκληρες - χωρίς να ξέρουν, - πως θα υπήρχαν ορυκτά. Σχηματίζονταν εταιρίες. Συμμορίες μεταλλοκυνηγών διοργανωνόντουσαν... Σε όλη την χώρα δεν υπήρχε άλλο ζήτημα, ούτε άλλο θέμα, τίποτε εκτός από αυτό δεν τους ενδιέφερε. Αλλά όπως όλα, εξητμήθηκε αυτή η ορμή και το μυστηριώδες πάθος και ησύχασαν τα ξαφνικά νεύρα και κόπασε ο αλόγιστος πάταγος, πιστεύοντας πως το πλήθος ότι έπεσε θύμα αυταπάτης και ενός ανόητου φανταστικού παιχνιδιού.».

Ο Μητσάκης αναφέρει το τελικό αδιέξοδο στην περίπτωση του όψιμου και αφελή «χρυσοθήρα»

Περίληψη του διηγήματος

Η ιστορία ξεκίνησε με την επαναλειτουργία των μεταλλίων του Λαυρίου.

Μια κερδοσκοπική Ελληνοϊταλική εταιρία, έχοντας όπως φαίνετε αρχαιολογικές γνώσεις είχε έλθει το 1869 με μια πληροφορία από αρχαίους συγγραφείς, ότι τα κοιτάσματα των μεταλλίων του Λαυρίου δεν είχαν εξαντληθεί.

Την χρονική στιγμή που ο λαός ξέφευγε από την σκλαβιά και την φτώχεια, το είδαν σαν σωτηρία , διέξοδο χωρίς να σκεφτούν ότι υπερεκτίμησαν τα όποια δεδομένα.

Έτσι λοιπόν κυκλοφορόντας από στόμα σε στόμα αυτή η πληροφορία, άρχισαν να αγοράζουν γη, να στήνουν πρόχειρα εργαστήρια και να προσχωρούν σε υποτυπώδεις εκσκαφές, βρίσκοντας υπολείμματα ασημιού από τα παλιά ορυχεία.

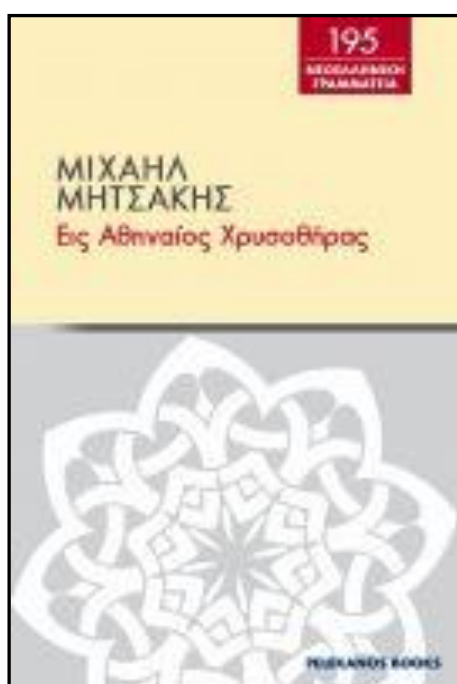
Όταν αυτό έγινε γνωστό στην Αθήνα, η χρηματιστές της εποχής εκμεταλλεύτηκαν το κλίμα και έπεισαν τον λαό ότι υπήρχαν αμύθητοι θησαυροί με σκοπό να τους πουλήσουν μετοχές της επιχειρήσεις.

Ο σκοπός τους έτυχε ολοκληρωτικά και όλοι μπήκαν σε έναν αγώνα δρόμου αγοράς μετοχών, καταθέτοντας εκεί όλες τις οικονομίες τους.

Δημιουργήθηκε εκεί μια παραγγουπολη με όλων των ειδών τα επαγγέλματα που υποστήριζαν την προσπάθεια αυτή θυμίζοντας αμερικανική πόλη χρυσοθήρων.

Στην πάροδο του χρόνου, ο ενθουσιασμός κατακάθισε η αλήθεια φάνηκε και αποδέχτηκε ότι θύμα ήταν ο λαός.

Όλα αυτά συνέβησαν επειδή πίστεψαν στα λόγια κερδοσκόπων, που εκμεταλλεύτηκαν την φτώχεια τους τάζοντας τους εύκολο και γρήγορο πλουτισμό.

Θέμα: «Η φτώχεια στον κινηματογράφο»

**Ομάδα γ´ : Σταυρίδης Τάσος, Τούρνογλου Γιώργος, Μανίτσας
Πολύδωρος, Αρμεντζίδης Παναγιώτης**

Εισαγωγή

Η φτώχεια στη σύγχρονη κοινωνία έχει απασχολήσει πολλούς τομείς της τέχνης και ιδιαίτερα τον κινηματογράφο. Πολλοί ξένοι σκηνοθέτες έχουν εμπνευστεί και δημιουργήσει ταινίες βασισμένες σε αυτό το παγκόσμιο φαινόμενο. Ένα παράδειγμα αυτών είναι οι δυο κορυφαίες ταινίες (Oliver Twist) και (Slum dog Millionaire), με τις οποίες ασχοληθήκαμε και αναλύσαμε την έννοια της φτώχειας. Αρχικά ,συλλέξαμε τις απαραίτητες πληροφορίες για τα δυο παραπάνω κινηματογραφικά έργα και στην συνέχεια ακολούθησε η επεξεργασία τους. Τις κατηγοριοποιήσαμε ανάλογα με τον τόπο και το χρόνο στον οποίο διαδραματίζεται η καθεμία και αναπτύξαμε δευτερεύοντα θέματα, όπως τον ρόλο της τύχης στη ζωή των χαμηλών κοινωνικών τάξεων.

Υπόθεμα 1 : Slum dog Millionaire

Σταυρίδης Τάσος,
Τούρνογλου Γιώργος

Η Ταινία

Το Slumdog Millionaire είναι μια βρετανική δραματική ταινία του 2008, σκηνοθετημένη από τον Ντάνι Μπόιλ και την Λαβλίν Ταντάν σε σενάριο του Σάιμον Μποφί. Είναι διασκευή του βραβευμένου μυθιστορήματος Q and A, του Ινδού συγγραφέα και διπλωμάτη Vikas Swarup.

Διαδραματίζεται και γυρίστηκε στην Ινδία και παρουσιάζει την ιστορία ενός νεαρού αμόρφωτου Ινδού από τις φτωχογειτονίες της Βομβάης, ο οποίος εμφανίζεται στην ινδική εκδοχή του τηλεπαιχνιδιού Ποιος Θέλει Να Γίνει Εκατομμυριούχος και ξεπερνά τις προσδοκίες του κοινού, εγείροντας τις υποψίες του τηλεοπτικού οικοδεσπότη και της αστυνομίας.

Είναι διασκευή του βραβευμένου μυθιστορήματος Q and A, του Ινδού συγγραφέα και διπλωμάτη Vikas Swarup.

Ο Vikas Swarup είναι νομπελίστας και διπλωμάτης που υπηρέτησε σε διάφορες χώρες όπως την Τουρκία, τις ΗΠΑ και την Αγγλία. Γεννήθηκε στο Λονδίνο, σπούδασε ιστορία, ψυχολογία και φιλοσοφία. Αποφοίτησε με άριστα από το πανεπιστήμιο του Λονδίνου και η επιθυμία του ήταν να εξερευνήσει διάφορους πολιτισμούς.

Ο ρόλος της Τύχης

Η τύχη παίζει καθοριστικό ρόλο στη ζωή των ανθρώπων κυρίως των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων, καθώς κερδίζοντας ουρανοκατέβαστα χρήματα μπορούν να αποκτήσουν ότι επιθυμούν. Αυτά τα χρήματα έρχονται σαν μάνα εξ ουρανού και με αυτόν τον τρόπο μπορούν να ζήσουν μια νέα ζωή, καθώς η ζωή τους θα ήταν απλά μια δύσκολη καθημερινότητα προκειμένου να αντέξουν (οικονομικά) μία μέρα ακόμα! Οι άνθρωποι στην Ινδία δεν έχουν τίποτα να χάσουν καθώς ζουν υπό άθλιες συνθήκες.

Η φτώχεια στην Ινδία

Με τον όρο φτώχεια αναφερόμαστε στην οικονομική κατάσταση που χαρακτηρίζεται από έλλειψη επαρκών πόρων για την ικανοποίηση βασικών ανθρώπινων αναγκών. Το κατώφλι των βασικών αναγκών που ορίζει το όριο της φτώχειας διαφέρει από χώρα σε χώρα. Η φτώχεια ανάγεται να μετράται σε χρήματα και αντανακλά τους κατά κεφαλήν διαθέσιμους από τους πραγματικούς οικονομικούς πόρους μιας χώρας.

Πιο συγκεκριμένα η Ινδία αν και θεωρείται μια από τις πιο οικονομικά ανερχόμενες χώρες στον κόσμο αντιμετωπίζει σοβαρά το φαινόμενο της φτώχειας. Ορισμένα είδη είναι τα εξής:

1. Η συγκέντρωση του πλούτου σε λίγους είναι η κύρια αιτία αυτού του φαινομένου. Ισχυροί άνθρωποι κατέχουν δύναμη έχοντας υπό το έλεγχο τους εκατοντάδες ή και χιλιάδες υπαλλήλους δίνοντας ένα κομμάτι ψωμί.
2. Αυτό το γεγονός είναι αποτέλεσμα της οικονομικής ανισότητας που επικρατεί στη χώρα είτε για λόγους θρησκευτικούς, είτε για λόγους όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός καθώς μόλις το ένα τρίτο του πληθυσμού μπορεί να μορφωθεί και να ανταγωνιστεί τα υπόλοιπα κράτη της εμφύλιου.
3. Ακόμα ένα φαινόμενο που αντικρίζει καθημερινά κάποιος στη Ινδία είναι η παιδική εργασία η οποία συνεχίζει να υπάρχει σε χώρες όπως την Ινδία. Παιδιά αμόρφωτα δίχως μέλλον αναγκάζονται τις περισσότερες φορές να εργαστούν για να μπορέσουν να συντηρήσουν οικονομικά τις οικογένειες τους. Έτσι, πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης μεγαλεμπόρων, αφού οι αρχές της χώρας έχουν γκρεμιστεί.

Υπόθεμα 2: Oliver Twist

Μανίτσας Πολύδωρος,
Αρμεντζίδης Παναγιώτης

Θέμα του κειμένου είναι η ζωή ενός εννιάχρονου αγοριού που δε γνώρισε ποτέ γονείς και μεγάλωσε σε ορφανοτροφείο. Στο ορφανοτροφείο αναγκάζεται να υποστεί τη σκληρότητα του επιστάτη, κύριου Μπαμπλ όταν βρίσκει το θάρρος να ζητήσει περισσότερο χυλό. Ο Μπαμπλ τον διώχνει απ' το ορφανοτροφείο και τον στέλνει να βοηθήσει το ζεύγος Σόουμπερι στο γραφείο τελετών τους. Εκεί βιώνει πάλι την κακομεταχείριση και το σκάει με προορισμό το Λονδίνο. Στο Λονδίνο γνωρίζει ένα αγόρι τον Ντοτζ, γνωστό κι ως Ξεγλίστρα, ο οποίος τον παρασύρει σε ένα γκέτο πορτοφολάδων και κακοποιών που διοικείται από τον Εβραίο Φέιγκιν και τον θηριώδη Μπιλ Σάικς. Το μόνο άτομο το οποίο του συμπεριφέρεται στοργικά είναι η ερωμένη του Σάικς, Νάνσυ. Στην πρώτη του αποστολή, ο άπειρος ακόμα, πορτοφολάς Όλιβερ δεν καταφέρνει να ξεφύγει αφότου ο Ξεγλίστρας κλέβει το πορτοφόλι ενός κυρίου. Ο ευγενικός κύριος Μπράουνλοου αποσύρει τις κατηγορίες και τον παίρνει υπό την προστασία του. Άλλα η ευτυχία του Όλιβερ είναι προσωρινή καθώς τα μέλη της σπείρας του Φέιγκιν επιστρέφουν για να τον πάρουν κοντά τους, ενώ παράλληλα ένα μεγάλο μυστικό αποκαλύπτεται.

Η ζωή του Κάρολου Ντίκενς

Ο Κάρολος Ντίκενς υπήρξε ένας από τους πιο διάσημους Άγγλους μυθιστοριογράφους. Θεωρείται ένας από τους καλύτερους συγγραφείς της Βικτωριανής Εποχής (19ος αιώνας). Η δημοτικότητά του ποτέ δεν μειώθηκε στη διάρκεια της ζωής του και σήμερα ακόμη η εκτίμηση για το έργο του είναι πολύ υψηλή. Ήταν γιος του Τζον Ντίκενς, δημοσίου υπαλλήλου με μικρό μισθό, που ποτέ δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στα έξοδά του. Όταν τέλος οι δανειστές του τον κυνήγησαν και τον έριξαν στη φυλακή για τα χρέη του, ο

νεαρός Κάρολος πληγώθηκε τόσο βαθιά, ώστε πήρε την απόφαση να αγωνιστεί για να γλυτώσει από τη φτώχεια και τα χρέη.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Πολλά ήταν τα αφιερώματα στον Κάρολο Ντίκενς από την αρχή της χρονιάς, καθώς το 2012 συμπληρώνονται 200 χρόνια από τη γέννηση του Βρετανού συγγραφέα. Για τους περισσότερους αναγνώστες σε όλο τον κόσμο ο Ντίκενς είναι ο μπαμπάς του Όλιβερ Τουίστ, ο άνθρωπος που περιέγραψε τον ζοφερό κόσμο της παιδικής εκμετάλλευσης και φτώχειας στην Αγγλία του 19ου αιώνα, έναν κόσμο που θέλαμε να πιστεύουμε ότι έχει για πάντα χαθεί. Άλλωστε, στον 21ο αιώνα, υποτίθεται ότι όταν μιλάμε για παιδική εργασία και εκμετάλλευση, αναφερόμαστε στον Τρίτο Κόσμο, ότι στην Ευρώπη αυτό το φαινόμενο έχει εξαλειφθεί. Κι όμως, στην πλούσια Γηραιά Ήπειρο, της υποχρεωτικής εννεαετούς εκπαίδευσης για τα παιδιά, η παιδική εργασία δεν εξαφανίστηκε ποτέ και τώρα με την κρίση αυγαταίνει. Σχεδόν καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν στέλνει όλα τα παιδιά της στο σχολείο, αλλά τα μεγαλύτερα ποσοστά παιδικής εργασίας συναντώνται στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης και όλο και περισσότερο στις χώρες του Νότου.

Θέμα: Κοινωνική αλληλεγγύη και εθελοντισμός ως αντίδοτο στη φτώχεια.

**Ομάδα δ΄: Μεριτσίδου Γεωργία, Πετράς Γιάννης, Μιχάλογλου
Σταυρούλα, Σερμπέζη Όλγα**

Εισαγωγή

Η ομάδα μας αποφάσισε να ασχοληθεί με το θέμα της κοινωνικής αλληλεγγύης με σκοπό να παρουσιάσει μια πιο αισιόδοξη πλευρά του θέματος. Παράλληλα με την αυξανόμενη φτώχεια παρατηρείται αύξηση της κοινωνικής αλληλεγγύης και του εθελοντισμού που λειτουργεί ως αντίδοτο στη φτώχεια. Έτσι, αρχίσαμε από τη διερεύνηση της έννοιας του εθελοντισμού. Στη συνέχεια ενημερωθήκαμε για τη δράση και το έργο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) . Τέλος, συλλέξαμε πληροφορίες για τον εθελοντισμό στην Ελλάδα αλλά και στην πόλη μας.

Για τη συλλογή των στοιχείων μας, πήραμε κυρίως τις πληροφορίες από το διαδίκτυο. Χρήσιμες φάνηκαν ακόμη και οι πληροφορίες που συλλέξαμε από την εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα. Πολύτιμη υπήρξε επίσης η βοήθεια της εθελόντριας των παιδικών χωριών SOS, κυρία Εριφύλλη Αβραμίδου, η οποία απάντησε στο ερωτηματολόγιο της ομάδας μας και την ευχαριστούμε ιδιαίτερα. Βασική πηγή της έρευνάς μας υπήρξε το ντοκιμαντέρ που παρακολουθήσαμε στην τάξη, του Στέλιου Κούλογλου από τη σειρά «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα» με τίτλο «Κοινωνική αλληλεγγύη ως αντίδοτο στη φτώχεια»

Ο εθελοντισμός είναι εκούσια και ανιδιοτελής προσφορά, την οποία οι άνθρωποι αποκτούν νέες δεξιότητες και γίνονται ενεργοί πολίτες στην κοινότητά τους. Ο εθελοντισμός δεν έχει πλαίσια και όρια, είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο που μπορεί να πάρει διάφορες μορφές και διαστάσεις με βάση τις αξίες, αρχές και την κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική πραγματικότητα της κοινωνίας. Είναι η μη αμειβόμενη και δίχως επαγγελματική εξέλιξη δραστηριοποίηση των πολιτών που αποβλέπει στην ευημερία του συνανθρώπου, της κοινότητας και της κοινωνίας γενικότερα. Δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή ανιδιοτελούς κοινωνικού έργου, αλλά περισσότερο αφορά μια στάση ζωής με ιδιαίτερες αξίες, όπως η φιλανθρωπία, η αλληλεγγύη, η κοινωνική δικαιοσύνη και η κοινωνική συμμετοχή.

Η προσφορά εθελοντικής υπηρεσίας έχει πολλές μορφές δράσης: συνοδεία, βοήθεια στο σπίτι, εμπύχωση, πρόληψη, δωρεά αίματος, μεταφορά ασθενών, επανένταξη, τηλεφωνική ακρόαση, εξειδικευμένες και επαγγελματικές παροχές, υγειονομική φροντίδα, ψυχαγωγία, κοινωνική γραμματεία, νομική βοήθεια κ.λ.π.

Υπάρχει, επίσης, ο διεθνής εθελοντισμός ως προσφορά αλληλεγγύης και γνώσης στις χώρες του Νότου ή ανθρωπιστικών υπηρεσιών στις ζώνες πολεμικών συγκρούσεων. Σε ανάπτυξη βρίσκεται ακόμα και ο περιβαλλοντικός εθελοντισμός. Η εθελοντική δράση αποτελεί μαθησιακή-μορφωτική λειτουργία. Ενισχύει την απόκτηση κοινωνικών, επικοινωνιακών και επαγγελματικών δεξιοτήτων και αναπτύσσει νέες ικανότητες. Ενδυναμώνει και δίνει νέο περιεχόμενο στη ζωή των ατόμων. Αυξάνει τη δυνατότητα ενεργού συμμετοχής των νέων στη ζωή και την εργασία. Αποτελεί εν δυνάμει χώρο ανάπτυξης νέων κοινωνικών υπηρεσιών αυξάνοντας την απασχόληση. Η εθελοντική δράση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη μάχη της ανεργίας και αποτελεί πηγή θέσεων εργασίας. Η έννοια του εθελοντισμού βασίζεται στην ιδέα της ανθρωπίνης αλληλοβοήθειας που ο καθένας μας προσφέρει στον εαυτό του. Οι ρίζες του εθελοντισμού είναι βαθιές μέσα στην ιστορία και τη διαχρονική εξέλιξη της κοινωνίας.

Παραδείγματα εθελοντισμού:

1. Ανθρωπιστικές οργανώσεις εθελοντών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για την καταπολέμηση της φτώχειας, της αρρώστιας, του αναλφαβητισμού κ.α
2. Φιλανθρωπικές οργανώσεις και σύλλογοι ενισχύουν υλικά και ηθικά ανθρώπους που δεινοπαθούν(φτωχούς, άνεργους, άστεγους) και περιθάλπουν αρρώστους, ηλικιωμένους, ανάπηρους, ορφανά.

Οι ΜΚΟ ορίζονται από την Παγκόσμια Τράπεζα ως «ιδιωτικοί οργανισμοί που ασκούν δραστηριότητα για να απαλύνει τον πόνο, να προωθήσει τα συμφέροντα των φτωχών, την προστασία του περιβάλλοντος, την παροχή βασικών κοινωνικών

υπηρεσιών ή αναλαμβάνουν την ανάπτυξη της κοινότητας». Ένας μη κυβερνητικός οργανισμός είναι ένας νομικά συγκροτημένος οργανισμός που δημιουργήθηκε από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λειτουργεί ανεξάρτητα από κάθε κυβέρνηση και ένας όρος που χρησιμοποιείται συνήθως από τις κυβερνήσεις για να αναφερθούν σε πρόσωπα που δεν ελέγχονται από την κυβέρνηση. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ΜΚΟ χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από τις κυβερνήσεις, οι ΜΚΟ υποστηρίζουν το μη κυβερνητικό προσωπικό αποκλείοντας τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων από την ένταξή τους στην οργάνωση. Ο όρος εφαρμόζεται συνήθως μόνο σε οργανώσεις που επιδιώκουν ορισμένους ευρύτερους κοινωνικούς στόχους που έχουν πολιτικές πτυχές χωρίς να είναι εμφανώς πολιτικές οργανώσεις, όπως τα πολιτικά κόμματα. Η χρήση του ΜΚΟ ποικίλει από χώρα σε χώρα, για παράδειγμα ο όρος ΜΚΟ χρησιμοποιείται συνήθως για τις εγχώριες οργανώσεις της Αυστραλίας που αναφέρονται ως μη κυβερνητικός οργανισμός. Τέτοιες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε διεθνές επίπεδο, αρκετά συστηματικά αναφέρεται ως «ΜΚΟ» στις Ηνωμένες Πολιτείες και αλλού. Κάποιες από τις γνωστότερες μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι οι εξής:

1. Κλίμακα: είναι ένας φορέας εξειδικευμένος στο χώρο της ψυχικής υγείας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ένα μεγάλο μέρος των δράσεών της εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Συμμετέχει ενεργά στην ψυχιατρική μεταρρύθμιση που πραγματοποιείται τα τελευταία χρόνια στη

χώρα μας παρέχοντας υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε άτομα και ομάδες με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Κλίμακα

2. Το χαμόγελο του παιδιού: είναι ένας εθελοντικός οργανισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στηρίζεται στο συναίσθημα, αλλά δεν μένει σ'αυτό. Έχει κάνει πράξη την αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων των παιδιών. Κύριο μέλημά του είναι να προασπίσει τα δικαιώματα των παιδιών.

3. UNICEF

Μη κερδοσκοπικός οργανισμός που σκοπό έχει την υποστήριξη παιδιών και γυναικών στους τομείς της υγείας, της διατροφής, της εκπαίδευσης, της ύδρευσης και της υγιεινής καθώς και των παιδιών που χρειάζονται ειδική φροντίδα και προστασία. Η προσφορά της UNICEF είναι απαλλαγμένη από κάθε είδους διάκριση. Δίνει προτεραιότητα στα παιδιά που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα και στις χώρες που βρίσκονται σε μεγαλύτερη ανάγκη.

4. Γιατροί Χωρίς Σύνορα

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα είναι μια διεθνής, ανεξάρτητη, ιατρική, ανθρωπιστική, μη-κυβερνητική οργάνωση που παρέχει επείγουσα βοήθεια σε άτομα που έχουν πληγεί από ένοπλες συγκρούσεις, επιδημίες κ.α. Πάνω από 26.000 ντόπιοι, γιατροί, νοσηλευτές και άλλοι επαγγελματίες υγείας παρείχαν ιατρική βοήθεια σε περισσότερες από 60 χώρες.

5. Αρκτούρος

Ο Αρκτούρος είναι μια Ελληνική μη κυβερνητική και μη κερδοσκοπική οικολογική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1992, για την προστασία της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος, με δράσεις έρευνας πεδίου, επιστημονικής μελέτης και ενίσχυση της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

6. Make a wish:

Το Make a wish είναι μια μη κερδοσκοπική οργάνωση που ιδρύθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες και χορηγεί τις επιθυμίες των παιδιών με απειλητικές για τη ζωή παθήσεις και εμπλουτίζει την

ανθρώπινη εμπειρία με ελπίδα, δύναμη και χαρά. Ο οργανισμός ασχολείται αποκλειστικά με τον ψυχικό κόσμο του άρρωστου παιδιού και όχι με την ασθένειά του. Ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1996 και μέχρι σήμερα έχει πραγματοποιήσει πάνω από 750 σοβαρά άρρωστα παιδιά.

7. chariseto.gr

Το chariseto.gr είναι το πρώτο και μεγαλύτερο πανελλαδικό δίκτυο , δωρεάν προσφοράς και ζήτησης αντικειμένων καθώς και ανταλλαγής προϊόντων και υπηρεσιών χωρίς ευρώ Ένα "Δώσε- Πάρε" με πάνω από 150 αγγελίες την ημέρα, με 40.000 μέλη , με πάνω από 70.400 αγγελίες από Ελλάδα , Κύπρο και άλλες χώρες. Βασικός στόχος να μειωθεί ο όγκος των χρήσιμων αντικειμένων που καταλήγουν στις χωματερές όταν δεν τα χρειαζόμαστε. Τα αντικείμενα που προσφέρονται βρίσκονται σε καλή κατάσταση και διατίθενται δωρεάν, είναι μια προσπάθεια ενάντια στην καταναλωτική μανία που χαρακτηρίζει την εποχή μας. Προωθεί επίσης την οικολογική και οικονομική συνείδηση. Μπορεί κάποιος να ζητήσει κάποιο αντικείμενο, αρκεί να χαρίζει και αυτός για να δείξει την καλή διάθεσή του. Μια εναλλακτική μορφή οικονομικής ζωής, δημιουργήσαμε έναν διαφορετικό τρόπο «κατανάλωσης».

8. Θεατροπωλείο

Το ΚΘΒΕ συνεχίζοντας με συνέπεια την κοινωνική του πολιτική εγκαινιάζει τον θεσμό του «Κοινωνικού Θεατροπωλείου». Ηθοποιοί του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, συσπειρωμένοι απέναντι στις κρίσιμες στιγμές, προτείνουν, σκηνοθετούν και ερμηνεύουν αγαπημένα έργα του

παγκόσμιου δραματολογίου. Οι θεατές των παραστάσεων καλούνται να καταβάλουν αντί εισιτηρίου, τρόφιμα μακράς διάρκειας, τα οποία θα διατεθούν σε κοινωνικά ιδρύματα. Οι ηθοποιοί του Κ.Θ.Β.Ε. ανοίγουν το «Κοινωνικό Θεατροπωλείο» και προσπαθούν να αρθρώσουν παρηγορητική φωνή για τον συνάνθρωπο που δοκιμάζεται. Με εργαλείο τους την αδιαπραγμάτευτη τέχνη του θεάτρου, παίζουν, σκηνοθετούν, φτιάχνουν σκηνικά, κοστούμια, γράφουνε μουσικές για κείμενα που τους συγκίνησαν, τους αφύπνισαν και πυρπόλησαν τις ψυχές τους. Οι ηθοποιοί αυτού του θεάτρου, ενώνουν τις δυνάμεις τους με το τεχνικό και διοικητικό τους προσωπικό και προτείνουν την τέχνη ως αξιακή βάση οικοδόμησης ενός νέου εθνικού αφηγήματος. Δεν ζητάνε χρήματα για τις παραστάσεις τους. Ζητάνε από τους θεατές τους τρόφιμα μακράς διάρκειας για να τα προσφέρουνε σε Κέντρα Φιλοξενίας συνανθρώπων μας.

9. Σ.ΠΑ.ΜΕ:

Στη Θεσσαλονίκη ανθεί μια καταπληκτική πρωτοβουλία πολιτών με το όνομα Σ.Πα.Με (Συνεταιριστική Παράκαμψη Μεσαζόντων) Πρόκειται για ένα αυτοδιαχειριζόμενο μπακάλικο δικαίου εμπορίου όπου με εθελοντική εργασία της ομάδας που το κρατάει έχει πολύ καλές τιμές.

Η Σ.πα.Με είναι κατά κάποιον τρόπο ένα κατάστημα στο οποίο οι καταναλωτές ξέρουν πως αγοράζοντας κάτι “ρίχνουν” στο παραπάνω δημοψήφισμα αρνητική ψήφο.

Βασικές αρχές λειτουργίας του εγχειρήματος είναι η αλληλεγγύη, η συλλογικότητα, η διαφάνεια και ο εθελοντισμός. Όλες οι εργασίες μελών τις σπάμε έχουν εθελοντικό χαρακτήρα. Αυτό το συμβαίνει γιατί κάθε καινούρια

ιδέα για να ριζώσει στην πράξη απαιτεί θυσίες – δεν γίνεται μόνο με θεωρίες. Για το Σ.ΠΑ.ΜΕ θυσία είναι ο χρόνος – το μέρος απ' τις ζωές των εθελοντών που προσφέρουν στην οργάνωση.

Στην Ελλάδα, το «εγχείρημα ΜΚΟ» γνωρίζει τα τελευταία χρόνια σημαντική ανάπτυξη αλλά εμφανίζει ταυτόχρονα σημάδια κρίσης. Σήμερα μπορούμε να συνοψίσουμε την κατάσταση με 2 διαπιστώσεις.

1. Οι ΜΚΟ συνεχίζουν να πληθαίνουν αλλά η ποσοτική τους ανάπτυξη δεν συνοδεύεται πάντα από την αντίστοιχη ποιοτική εξέλιξη. Πολλές απ' αυτές πορεύονται σε ερασιτεχνικό επίπεδο ενώ αρκετές άλλες παρασύρονται από την ευκολία της αποκλειστικής θεσμικής στήριξης.

2. Η κοινή γνώμη, έχοντας ανάγκη από θετικά ανιδιοτελή μοντέλα, εξακολουθεί να βλέπει τις ΜΚΟ εξιδανικευμένα, χωρίς όμως να επιδεικνύει κριτική ωριμότητα. Πρώτο παράδειγμα: το τσουνάμι. Η ωμή αρπαγή του προϊόντος της πρωτοφανούς ελληνικής αλληλεγγύης από τον κρατικό μηχανισμό πέρασε σχεδόν απαρατήρητη. Αυτό που θα αποτελούσε σκάνδαλο σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, δεν έγινε καν αντιληπτό ως πρόβλημα. Παράδειγμα δεύτερο: κακοδιαχείριση και ατασθαλίες σε ΜΚΟ γνωστοποιούνται από τον τύπο αλλά δεν καταλήγουν σε εποικοδομητική δημόσια συζήτηση ούτε στη δημιουργία κατάλληλου πλαισίου πρόληψης.

Εκτός από τον απλό εθελοντισμό υπάρχουν και τα εθελοντικά προγράμματα. Τα εθελοντικά αυτά προγράμματα διοργανώνονται στην Ελλάδα από την ΕΛΙΞ σε συνεργασία με Δήμους, Κοινότητες, Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.α. Η επιλογή της εργασίας βασίζεται στις ανάγκες που δηλώνει ο φορέας

φιλοξενίας στους συντονιστές της ΕΛΙΞ. Η συμμετοχή των εθελοντών βασίζεται στις ανταλλαγές εθελοντών στην Ελλάδα μέσω των αντίστοιχων οργανώσεων του εξωτερικού, μέλη του δικτύου της Alliance of Voluntary Organizations. Για τη σωστή λειτουργία ενός προγράμματος οι εθελοντές, έλληνες αλλά και ξένοι, πρέπει να έχουν ως κύριο ενδιαφέρον τους το αίσθημα της προσφοράς για τις ανάγκες μιας τοπικής κοινότητας. Σε μια δύσκολη εποχή για τη χώρα μας, ο εθελοντισμός και η δράση των ενεργών πολιτών προβάλλουν ως σημαντικές και ελπιδοφόρες κοινωνικές διεργασίες, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη δόμηση μιας νέας ελληνικής κοινωνίας βασισμένης σε ηθικές αξίες. Την τελευταία δεκαετία, διαφαίνεται και στη χώρα μας μία εξάπλωση του πνεύματος του εθελοντισμού. Σημαντική ώθηση σε αυτό έδωσε η εκστρατεία για την προσέκλυση εθελοντών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004. Ωστόσο, το κίνημα του εθελοντισμού στην Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά ακόμη σε σύγκριση με άλλα αναπτυγμένα κράτη, ενώ οι εθελοντές και οι εθελοντικές οργανώσεις αντιμετωπίζουν σωρεία προβλημάτων, όπως η έλλειψη ενός ξεκάθਾਰου θεσμικού πλαισίου με το οποίο να κατοχυρώνεται η δράση τους και να αξιολογείται το έργο του, έλλειψη πόρων, καχυποψία από μεγάλο μέρος της κοινωνίας, ανεπαρκής εκπαίδευση κ.α.

Τα οφέλη του εθελοντισμού είναι:

Η ηθική ικανοποίηση ότι προσφέρει στο κίνημα του εθελοντισμού.

Η άμεση επαφή με το φυσικό περιβάλλον, η κοινωνική προσφορά, η αποφόρτιση από τα προβλήματα της καθημερινότητας βοηθούν στη ψυχική

και σωματική υγεία του καθενός, είναι μια μορφή διεξόδου. Η ευαισθητοποίηση και αφύπνιση, κυρίως όμως η διαφύλαξη στο μέτρο των δυνατοτήτων μας, όπου αυτό είναι εφικτό, του φυσικού πλούτου που κληρονομήσαμε και επιβάλλεται να κληροδοτήσουμε.

Ο εθελοντισμός στην Κομοτηνή έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Λόγω της επιτυχίας του εθελοντισμού οργανώνουν γιορτές όπως για παράδειγμα τη γιορτή του Εθελοντισμού που πραγματοποιήθηκε πέρυσι στην πόλη μας με τίτλο: «Γίνε εθελοντής! Η προσφορά σου είναι σημαντική!» 25 εθελοντικές οργανώσεις, σύλλογοι στην Κομοτηνή και άτυπες ομάδες της περιοχής μας έχουν την ευκαιρία να προβάλουν τις δράσεις και το έργο τους, να οργανώσουν διάφορα δρώμενα και να ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες για το θέμα του εθελοντισμού, αναδεικνύοντας τη σημασία της εθελοντικής προσφοράς. Οι εθελοντικές ομάδες Κομοτηνής είναι:

1. Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρία (παράρτημα).
2. Ελληνική ομάδα Διάσωσης.
3. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός.
4. Ένωση Καταναλωτών Ν. Ροδόπης.
5. Ζωοφιλική Εταιρία Κομοτηνής.
6. Νέοι Ευρωπαίοι Φεντεραλιστές Κομοτηνής.
7. Οικολογική Ομάδα Ροδόπης.
8. Ομάδα Εθελοντών «Βελανιδιά».

9. Όμιλος «Rotaract» Κομοτηνής.
 10. Όμιλος Νέων Φοιτητών.
 11. Σύλλογος ατόμων με κινητικά προβλήματα «Περπατώ».
 12. Σύλλογος ατόμων με προβλήματα όρασης «ΕΝΟΡΑΣΗ».
 13. Σύλλογος Καρδιοπαθών και Πρόληψης Ν. Ροδόπης.
 14. Σύλλογος Καρκινοπαθών και Φίλων Ν. Ροδόπης «Δύναμη Ψυχής».
 15. Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού.
 16. Σωματείο Εθελοντών Αιμοδοτών Ροδόπης.
 17. Σωματείο Φιλοπτώχου Κυριών Κομοτηνής.
 18. Τοπική Ομάδα δράσης της Διεθνούς Αμνησίας στην Κομοτηνή.
 19. Εθελοντική Κίνηση Πολιτών «Komotinistas».
- Αυτά είναι τα κυριότερα εθελοντικά προγράμματα στην Κομοτηνή!

Ερωτηματολόγιο

Συνέντευξη από την εθελόντρια των παιδικών χωριών SOS κα. Εριφύλλη Αβραμίδου.

1. κα Αβραμίδου τι είναι τα παιδικά χωριά SOS;

Τα παιδικά χωριά SOS είναι μία μη κερδοσκοπική οργάνωση που εκτός από το κέντρο που υπάρχει στην Αλεξανδρούπολη πλέον λειτουργεί ακόμα ένα κέντρο στην Κομοτηνή όπου τα παιδιά όμως δεν κοιμούνται στο κέντρο αυτό όπως γίνεται στην Αλεξανδρούπολη απλά περνούν το χρόνο τους. Τα χωριά αυτά στεγάζουν πολλά ορφανά τα οποία παιδιά ζουν φυσιολογικά σαν όλα τα παιδιά μέχρι τα 18 τους χρόνια αλλά φυσικά όταν ενηλικιώνονται φεύγουν από τα χωριά SOS. Βοηθούνται στα μαθήματα τους, κάνουν διάφορες δραστηριότητες και περνούν δημιουργικά το χρόνο τους. Βέβαια, όλα αυτά γίνονται με την βοήθεια και την στήριξη διάφορων εκπαιδευτικών και ψυχολόγων. Πολλοί γονείς επισκέπτονται τα παιδιά τους και πολλές οικογένειες κάνουν δωρεές.

2. Πώς πήρατε απόφαση να συμμετάσχετε σε μια τέτοιου είδους εθελοντική εργασία;

Το ήθελα γενικά να συμμετάσχω σε μια τέτοια οργάνωση. Αρχικά ήμουν στη φιλοζωική και μετά μέσω από μιας γνωστής μου που μου πρότεινε να βοηθήσω ξεκίνησα. Μου ταίριαζε όμως πολύ και ήταν κοντά στα ενδιαφέροντα μου. Το ήθελα πραγματικά. Βέβαια μαζί με εμένα ήρθαν και άλλοι εθελοντές αφού διαδόθηκε στόμα σε στόμα για την οργάνωση αυτή.

3. Απαιτούνται κάποια προσόντα για την θέση σας; Αν ναι, ποια;

Αρχικά πρέπει να είσαι ενήλικας. Όλοι οι άνθρωποι μπορούν να φανούν χρήσιμοι και φυσικά και οι απλοί άνθρωποι θα μπορούσαν να βοηθήσουν. Υπάρχουν όμως και ειδικοί ψυχολόγοι και υποστηρικτικό προσωπικό κυρίως. Καλό και σίγουρα πολύ χρήσιμο θα ήταν το να γινόταν εθελοντής κάποιος που θα μπορούσε να προσφέρει και τις γνώσεις του. Εγώ είμαι εκπαιδευτικός. Αυτή είναι η κυριότερη προσφορά μου. Αλλά όλες είναι δωρεές!

4. Εκτός από εθελοντική εργασία, συνεισφέρετε και χρήματα;

Προσωπικά, σε κάποια περίοδο έδωσα και χρήματα αλλά όπως καταλαβαίνετε δεν μπορώ να δίνω καθημερινά. Βέβαια όλοι συνεισφέρουμε με χρήματα αλλά περισσότερο χωρίς αυτά. Δεν είναι αναγκαίο. Να προσθέσω όμως ότι υπάρχουν και οι εθελόντριες μητέρες SOS που αναλαμβάνουν τα παιδιά και πολλές φορές χρειάζεται να δώσουν χρήματα για την εξασφάλιση κάποιων αναγκαίων πραγμάτων.

5. Θεωρείτε ότι ο εθελοντισμός έχει διαδοθεί αρκετά στη χώρα μας;

Σίγουρα ναι. Θεωρώ πως ειδικά τα τρία τελευταία χρόνια ο εθελοντισμός έχει διαδοθεί πάρα πολύ στη χώρα μας. Πολλοί άνθρωποι επιθυμούν να συμμετάσχουν σε τέτοιου είδους οργανώσεις και αυτό είναι πολύ ευχάριστο. Κάποια στιγμή είχε γίνει στην Αθήνα συγκέντρωση με όλες τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και πάνω από 300 οικογένειες ήταν εκεί για να βοηθήσουν.

6. Είναι αποδοτική για τα παιδιά η συνεισφορά σας;

Εννοείται πως είναι αποδοτική. Αξιοποιώντας δημιουργικά τον ελεύθερο τους χρόνο βλέπουμε μεγάλη βελτίωση στην συμπεριφορά τους. Κυρίως το καλοκαίρι η αλλαγή τους προς το καλύτερο είναι φανερή. Μαθαίνουν πολλά καινούργια πράγματα και μαθαίνουν να συνεργάζονται και δουλεύουν ομαδικά κάτι που είναι πολύ σημαντικό και μας χαροποιεί ιδιαίτερα.

7. Πώς νιώθετε εσείς που προσφέρετε βοήθεια σε αυτά τα παιδιά;

Πρώτα απ' όλα ο εθελοντισμός είναι συνέπεια. Εκτός από αυτά που προσφέρεις παίρνεις και εσύ πράγματα απ' αυτούς. Είναι δέσμευση και υποχρέωση γιατί τα παιδιά σε περιμένουν. Είμαι πολύ χαρούμενη για την βοήθεια που προσφέρω και κάθε φορά νιώθω την ικανοποίηση της προσφοράς.

Το site που μπορούμε να πάρουμε περισσότερες πληροφορίες για τα παιδικά χωριά SOS είναι:

SOS-villages.gr

Βιβλιογραφία –Πηγές διαδικτύου

Θέμα 1: Οικονομική ανισότητα : Μια γενική προσέγγιση του θέματος

Βιβλιογραφία

-Η ιστορία του ελληνικού έθνους, τόμος ΙΒ

-Η ιστορία του ελληνικού έθνους , τόμος ΙΓ

-Θ. Βερέμης- Γ. Κολιόπουλος , Ελλάς, η σύγχρονη συνέχεια, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2006

-Richard Clogg, Συνοπτική ιστορία της Ελλάδας 1770-2000, Κάτοπτρο, Αθήνα, 2002

-Α. Ελεφάντης, Η επαγγελία της αδύνατης επανάστασης, Θεμέλιο, Αθήνα, 1999

-Gunnar Hering, Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936, τόμος Α, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2004

Gunnar Hering, Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936, τόμος Β, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2004

-Mark Mazower, Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του μεσοπολέμου, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2002

-Ν. Σβορώνος, Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας, Θεμέλιο, Αθήνα, 2007

-Χ. Τρικούπης, Η ιστορία της ελληνικής επαναστάσεως, τόμος Γ, Γιοβάνη, Αθήνα, 1978

-Π. Τσακαλογιάννης, Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία, τόμος Α, Εστία Αθήνα, 2008

Πηγές διαδικτύου

- <http://el.wikipedia.org/wiki>
- <http://e-rooster.gr/04/2005/95>
- <http://www.presscode.gr/index.php?option=com>
- http://www.slang.gr/lemma/show/neooptoxos_10730
- <http://www.menslounge.gr/>
- <http://www.childfamily.gr/gr/> _
- <http://el.wikipedia.org>

- <http://www.minedu.gov.gr/>

Θέμα 2: Φτώχεια και λογοτεχνία

Πηγές διαδικτύου

- http://www.propagator.gr/ysite/index.php?option=com_content&view=article&id=126&Itemid=199
- http://en.wikipedia.org/wiki/Slumdog_Millionaire

Θέμα 4 : Κοινωνική αλληλεγγύη και εθελοντισμός ως αντίδοτο στη φτώχεια.

Πηγές διαδικτύου

- www.Fonirodopis.gr/press/?p=29835
- www.elix.org.gr
- www.neagenia.gr
- http://europa.eu/youth/volunteering_exchanges/index_he_el.html
- www.mesopotamia.gr
- www.eurocharity.gr/el/member/560
- www.hamogelo.gr/42.1/poioi-eimaste
- www.ea.gr/ea/myfiles/file/ddimotikou/09-UNICEF-D2-2008.pdf
- www.el.wikipedia.org/wiki/Γιατροί-Χωρίς-Σύνορα
- www.el.wikipedia.org/wiki/Αρκτούρος-org
- www.infokids.gr/2012/09/ημέρα-χαράς-για-όλη-την-οικογένεια-με-
- SOS-villages.gr